

การดิ้นรนในสังคมเมือง

STRUGGLE IN SOCIETY

มนพีร่า สุขเกษม
MONPERA SUKASEM

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขารัฐศาสตร์

มหาวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2551

KMITL-2008-AR-M-005-315

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

ภาวะค้ำรนในสังคมเมือง

STRUGGLE IN SOCIETY



มนพีรา สุขเกษม

MONPEERA SUKKASEM

สท.
9/10/51
2551

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน.....**81330**.....
วัน,เดือน,ปี...1.1...ส.ย. 2551



วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาทัศนศิลป์

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ.2551

KMITL-2008-AR-M-005-315

STRUGGLE IN SOCIETY

MONPEERA SUKKASEM

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF FINE ARTS PROGRAM IN VISUAL ARTS
SCHOOL OF GRADUATE STUDIES
KINGMONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

2008

KMITL-2008-AR-M-005-315

COPYRIGHT 2008

SCHOOL OF GRADUATE STUDIES

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

หัวข้อวิทยานิพนธ์(ภาษาไทย)	“ภาวะคืนรนในสังคมเมือง”
นักศึกษา	น.ส.มนพีรา สุขเกษม
รหัสประจำตัว	49062614
ปริญญา	ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	ทัศนศิลป์
พ.ศ.	2551
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์	ศ.เกียรติศักดิ์ ชานนนารอด

บทคัดย่อ

ผู้คนมักมองสังคมเมืองแต่ในด้านความศิวิไลซ์ เป็นที่ที่เต็มไปด้วยความเจริญเติบโต ทางด้านเทคโนโลยีที่เข้ามาตอบสนองความต้องการของผู้คน ค่านิยมที่สร้างให้ผู้คนนิยมสังคมเมือง ก็มักมีให้เห็นอยู่ทุกที่ จนชักจูงให้ผู้คนส่วนมากมองสังคมเมืองว่าสวยงาม น่าอยู่ และต่างหลังไหล เข้ามายังที่แห่งนี้ เพื่อหวังที่จะประสบความสำเร็จ โดยลืมที่จะมองเห็นความจริงในอีกด้าน

ปัจจุบันผู้คนที่อาศัยอยู่ในสังคมเมืองมักจะประสบกับสภาวะที่ต้องคืนรนเอาตัวรอดอย่างมาก เนื่องด้วยการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วของสังคม เป็นตัวดึงดูดให้ผู้คนมากมายต้องการที่จะเข้ามาแสวงหาความร่ำรวย เมืองหลวงจึงแออัดไปด้วยผู้คนมากมายหลายประเภท และอาจจะเรียกได้ว่าหลายชนชั้นอีกเช่นกัน เพราะที่นี้คนร่ำรวยเท่านั้นที่จะสามารถใช้ชีวิตได้อย่างกลมกลืนไปกับสังคมเมือง แต่กลุ่มผู้คนที่ต้องคืนรนโดยเฉพาะผู้มีรายได้น้อย มักจะประสบปัญหาในการใช้ชีวิตเนื่องด้วยสภาวะที่ต้องแข่งขันกันในสังคม ทำให้พวกเขาต้องกลายเป็นเสมือนส่วนเกินที่แทรกอยู่ในความเจริญ อยู่ในภาวะกดดันและเหนื่อยล้า ข้าพเจ้าจึงต้องการหยิบเอาแง่มุมนี้มาสร้างสรรค์เป็นผลงานภาพถ่ายเพื่อให้ผู้ชมได้เห็นถึงสภาพความเป็นจริงของผู้คนที่ต้องต่อสู้คืนรนอยู่ท่ามกลาง กระแสสังคมที่มีอยู่ทั่วไปทุกหนทุกแห่ง ให้เห็นว่ายังมีผู้คนอีกมากที่ประสบความทุกข์ยากมากกว่าเรา และสร้างความเห็นอกเห็นใจต่อผู้ที่อยู่ในสังคมเดียวกัน

Thesis	“Struggle in Society”
Student	Miss Monpeera Sukkasem
Student ID	49062614
Degree	Master Degree of Arts
Program	Visual Arts
Years	2008
Thesis Advisor	Prof. Kiattisak Chanonnart

Abstract

Most people think that the city is a civilized and fascinating place, complete with technological advances that can improve their lifestyle. Advertisements and television have influenced a lot of people to move to the city in the hope of pursuing a successful life without thinking about the other factors involved.

Presently, the city’s inhabitants are facing many problems due to fast development in society and technology. This has attracted a lot of ambitious people to move to the city but not everyone is able to succeed. The wealthy have a much higher chance of gaining a comfortable life in the city but the poor must struggle hard for food and accommodation which may make them seem as insignificant in society for a place which is governed by rich people and high technology.

This situation has inspired me to create this piece of work, which portrays the lives of people who struggle to live in Bangkok, as documentary photographs. This may change your mind about life in the city.

กิตติกรรมประกาศ

งานศิลปะนิพนธ์ชิ้นนี้คงไม่อาจจะสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีหากปราศจากความช่วยเหลือ
และมิตรไมตรีจากบุคคลเหล่านี้

- พ่อและแม่ที่ให้กำลังสนับสนุน
- อาจารย์ เกียรติศักดิ์ ชานนารอด อาจารย์ที่ปรึกษาที่ให้คำแนะนำต่างๆ และอาจารย์
กรรมการศิลปะนิพนธ์ทุกท่านที่ให้คำติชมและชี้แนะผลงาน
- เพื่อนๆทุกคนที่แวะเวียนมาช่วยเหลือเสมอ

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ทำงานศิลปะนิพนธ์ชิ้นนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

มนพีรา สุขเกษม

พฤษภาคม 2551

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	II
กิตติกรรมประกาศ.....	III
สารบัญ.....	IV
สารบัญ(ต่อ).....	V
สารบัญ(ต่อ).....	VI
สารบัญภาพ.....	VII
สารบัญภาพ(ต่อ).....	VIII
สารบัญภาพ(ต่อ).....	IX
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 ความมุ่งหมายและจุดประสงค์ของการศึกษา.....	1
1.3 สมมุติฐานของการศึกษา.....	2
1.4 ทฤษฎีหรือแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	2
1.5 ขอบเขตการวิจัย.....	2
1.5.1 จำแนกกลุ่มบุคคลผู้มีรายได้น้อยออกเป็นประเภท.....	2
1.5.2 กำหนดบริเวณที่จะเข้าไปศึกษาและถ่ายภาพ.....	3
1.5.3 เทคนิคการสร้างสรรค์.....	3
1.5.4 ขนาดและจำนวนงาน.....	3
1.6 ขั้นตอนการศึกษา.....	3
1.7 แหล่งข้อมูล.....	3
บทที่ 2 อิทธิพลที่ได้รับต่อการสร้างสรรค์.....	4
2.1 Art of Photography By Marc Scheeps.....	4
2.2 Pictorialism.....	5
2.2.1 รูปแบบนำเสนอของพิคโตเรียลลิซึม.....	5
2.3 Documentary Photography.....	6
2.4 Artist.....	9

สารบัญ(ต่อ)

หน้า

2.4.1 Mary Ellen Mark.....	9
2.4.2 Carol Guzy.....	13
2.4.3 Dorothea Lange.....	18
บทที่ 3 การดำเนินการสร้างสรรค์.....	23
3.1 การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล.....	23
3.2 เทคนิคที่ใช้ในการถ่ายภาพ.....	25
3.3 กระบวนการก่อนที่จะออกมาเป็นผลงานจริง.....	26
3.3.1 ขั้นตอนในการ process งาน.....	26
3.3.2 ขั้นตอนในการเลือกภาพและการจัดวาง.....	35
บทที่ 4 การวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์.....	36
4.1 หลักการวิเคราะห์องค์ประกอบในภาพถ่าย.....	36
4.1.1. หลักการมองในเชิงทัศนธาตุ.....	36
4.1.2. รูปทรงกับการนำเสนอ.....	38
4.1.3. การนำเสนอในรูปแบบของ Pattern.....	39
4.1.4. อิทธิพลของสี.....	40
4.1.5 การเชื่อมโยงของทั้งหมดเข้าด้วยกัน.....	41
4.2 วิเคราะห์เนื้อหาและเรื่องราวในผลงาน.....	42
4.3 วิเคราะห์องค์ประกอบในภาพถ่าย.....	51
4.4 ผลงานทั้งหมด.....	52
4.4.1 การคืนรนในสังคมกับที่อยู่อาศัย.....	52
4.4.2 ภาพชุดชีวิตกับการคืนรน.....	58
4.4.3 หลากหลายอารมณ์กับการคืนรน.....	59
4.4.4 หาเข้ากินคำ.....	63
4.4.5 สัญลักษณ์ของการคืนรนในสังคมเมือง.....	68

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปผลงานสร้างสรรค์และข้อเสนอแนะ.....	72
5.1 สรุปผลการสร้างสรรค์.....	72
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	73
เอกสารอ้างอิง	74
ประวัติผู้เขียน.....	75

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
2.1	ตัวอย่างงานของฟิคโทเรียลลิสซึม.....	5
2.2	Homeless Children,1890 By Jacob Riis.....	7
2.3	“Power house mechanic working on steam pump” By Lewis Hine.....	8
2.4	Mary Ellen Mark.....	9
2.5	Lillie with her rag doll in Pike Street, Seattle, Washington, 1983.....	11
2.6	The Damn family in their car in Los Angeles, 1987.....	12
2.7	Christopher with his Kitten, Sandgap, Kentucky, 1990.....	12
2.8	Carol Guzy.....	13
2.9	เด็กชาว Rwanda กับแม่ (Untitle) By Carol Guzy.....	14
2.10	Life in exile, Albania, 1999.....	15
2.11	การส่งผ่านเด็กผ่านรั้วลวดหนาม(Untitle) By Carol Guzy.....	15
2.12	หญิงสาวร้องไห้คร่ำครวญถ่ายที่ Kosovo(Untitle) By Carol Guzy.....	16
2.13	Children’s Joy, Albania.....	17
2.14	Dorothea Lange.....	18
2.15	ภาพครอบครัวใน Alabama(Untitle) By Lange.....	19
2.16	Migrant Mother, Nipomo, California, 1936.....	20
2.17	ภาพชานาใน Mississppi(Untitle) By Lange.....	21
2.18	ภาพชาวบ้านในรัฐ Origan(Untitle) By Lange.....	21
2.19	ภาพผู้ลี้ภัยความแห้งแล้งจาก Texas(Untitle) By Lange.....	22
3.20	การลงไปสำรวจพื้นที่บริเวณชุมชนต่างๆ.....	24
3.21	อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำงาน.....	25
3.22	ภาพเบื้องต้นกับภาพที่เสร็จสมบูรณ์แล้ว.....	26
3.23	ขั้นตอนในการครอบภาพ.....	27
3.24	ภาพในขั้นตอนที่ 2.....	28
3.25	ภาพในขั้นตอนที่ 3.....	29
3.26	ภาพขั้นตอนการปรับค่า Fill.....	30
3.27	ภาพขั้นตอนในการรวมเลเยอร์.....	31

สารบัญญภาพ(ต่อ)

ภาพที่	หน้า
3.28	ภาพขั้นตอนที่ 6..... 32
3.29	ภาพขั้นตอนในการใช้ Burn Tool..... 33
3.30	ภาพสำเร็จ..... 34
4.31	การวางรูปร่างในลักษณะต่างๆ..... 36
4.32	มุมมองของรูปทรงเดียวกันที่ให้ารมณต์ต่างกัน..... 37
4.33	ภาพท่อน้ำ โดย Sebastian Milito..... 38
4.34	ภาพตัวอย่างการนำเสนอเรื่องรูปร่าง..... 39
4.35	ภาพตัวอย่างการนำเสนอเรื่อง Pattern..... 39
4.36	ภาพใบองุ่นสีม่วงยกตัวอย่างเรื่องอิทธิพลของสี..... 40
4.37	ภาพถาดไข่สีม่วงยกตัวอย่างเรื่องอิทธิพลของสี..... 41
4.38	วิเคราะห์ภาพ “ระวาง” และ “ผอนคล้ายริมคลอง” 42
4.39	วิเคราะห์ภาพชุด “ผิสดัดส่วน” 43
4.40	วิเคราะห์ภาพ “ท่ามกลางกองปัญหา” 44
4.41	วิเคราะห์ภาพ “กลุ่มไว้อ...” 45
4.42	วิเคราะห์ภาพ “เฮ้อ...ชีวิต” 46
4.43	วิเคราะห์ภาพ “ความเป็นอยู่ต่างระดับ 1,2” 47
4.44	วิเคราะห์ภาพ “บ้านนี้สุขสันต์” 48
4.45	วิเคราะห์ภาพ “หาดังค์” 48
4.46	วิเคราะห์ภาพ “แข่งหน้า” 49
4.47	วิเคราะห์ภาพ “หมิ่นเหม่” 49
4.48	วิเคราะห์ภาพ “กระเสือกกระสน” 50
4.49	วิเคราะห์ภาพ “พื้นที่ติดประกาศ” 50
4.50	วิเคราะห์ผลงานกับองค์ประกอบ..... 51

สารบัญภาพ(ต่อ)

ภาพที่		หน้า
51	ภาพผลงาน Struggle in Society # 1.....	52
52	ภาพผลงาน Struggle in Society # 2.....	53
53	ภาพผลงาน Struggle in Society # 3.....	54
54	ภาพผลงาน Struggle in Society # 4.....	55
55	ภาพผลงาน Struggle in Society # 5.....	56
56	ภาพผลงาน Struggle in Society # 6.....	57
57	ภาพผลงาน Struggle in Society # 7.....	58
58	ภาพผลงาน Struggle in Society # 8.....	59
59	ภาพผลงาน Struggle in Society # 9.....	60
60	ภาพผลงาน Struggle in Society # 10.....	61
61	ภาพผลงาน Struggle in Society # 11.....	62
62	ภาพผลงาน Struggle in Society # 12.....	63
63	ภาพผลงาน Struggle in Society # 13,14.....	64
64	ภาพผลงาน Struggle in Society # 15,16.....	65
65	ภาพผลงาน Struggle in Society # 17,18.....	66
66	ภาพผลงาน Struggle in Society # 19.....	67
67	ภาพผลงาน Struggle in Society # 20.....	68
68	ภาพผลงาน Struggle in Society # 21,22.....	69
69	ภาพผลงาน Struggle in Society # 23.....	70
70	ภาพผลงาน Struggle in Society # 24,25.....	71

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

มุมมองของผู้คนที่มาต่อกรุงเทพมหานครในปัจจุบันนี้ มักจะมองในด้านที่เป็นเมืองแห่งความเจริญทางด้านวัตถุ เป็นศูนย์รวมเทคโนโลยีที่ทันสมัยที่เข้ามาตอบสนองความต้องการของคนเมือง จนผู้คนติเตียนภาพกรุงเทพแห่งนี้ว่าเป็นที่อันศิวิไลซ์และทุกคนต่างก็ต้องการที่จะเข้ามาอาศัย ทั้งที่ความจริงแล้วที่นั่นล้วนเต็มไปด้วยด้านเสื่อมโทรมหลายอย่าง ที่ทำได้เป็นอย่างดีภาพที่ผู้คนส่วนมากวาดไว้ไม่ แต่ถึงกระนั้นก็ยังมิมีผู้ที่เสี่ยงเข้ามาแสวงหาความสำเร็จที่นี้มากมาย แต่ละคนต่างมีพื้นฐานต่างกันแต่มีจุดประสงค์คือต้องการจะมาประสบความสำเร็จที่นี้เหมือนกันนั่นเอง

กรุงเทพในปัจจุบันนี้จึงเต็มไปด้วยผู้คนทุกระดับมากหน้าหลายตาอาศัยอยู่รวมกันแต่สัดส่วนระหว่างผู้มีรายได้ต่ำกับผู้มีรายได้สูงค่อนข้างแตกต่างกันอย่างมาก บุคคลผู้มีรายได้น้อยมีจำนวนมากกว่าอย่างเห็นได้ชัด แต่พื้นที่สำหรับพวกเขาเหล่านั้นกลับมีไม่มาก และมักเป็นพื้นที่ในเขตที่ไม่ถูกสุขลักษณะในการอยู่อาศัย ในขณะที่ผู้มีรายได้สูงจำนวนไม่มากมักจะครอบครองพื้นที่บริเวณกว้าง เกิดเป็นปัญหาความเหลื่อมล้ำทางด้านประชากร ลักษณะงานของผู้มีรายได้น้อยมักเป็นแบบ “การหาเช้ากินค่ำ” คือ รายได้ที่ทำมาได้ในแต่ละวันมักเพียงพอแค่วันต่อวันเท่านั้นและไม่มีเหลือเพื่อจะเก็บไว้ใช้ในส่วนอื่นเลย พวกเขาเหล่านี้จึงต้องทำงานทุกวัน ไม่สามารถเที่ยงงานได้และมักถูกเอารัดเอาเปรียบจากผู้มีความรู้ บางคนยอมรับสภาพความเป็นจริงพยายามประกอบอาชีพด้วยความสุจริตขยันขันแข็ง แต่ก็มีจำนวนไม่น้อยเลือกที่จะหันไปประกอบอาชญากรรมโดยอ้างว่าหาทางออกให้ชีวิตไม่ได้ กลายเป็นปัญหาสังคมขึ้นมาอีกปัญหาหนึ่ง

ดังนั้นหากเรามองให้ดีแล้ว กรุงเทพอาจจะไม่ได้เป็นที่ที่สวยงามตามที่คนส่วนมากตั้งความคิด ที่นี้ยังเต็มไปด้วยด้านเสื่อมโทรมแทรกอยู่ระหว่างความเจริญอยู่ทุกหนทุกแห่ง เพียงแต่ผู้คนมักปฏิเสธที่จะเห็นเท่านั้น และถึงแม้ที่นี้จะมีความศิวิไลซ์เพียงใด แต่เราก็ยังพบเห็นใบหน้าเป็นอนความทุกข์ของผู้คนอยู่ทุกๆที่นั่นเอง

1.2 ความมุ่งหมายและจุดประสงค์ของการศึกษา

- ต้องการให้ผู้ชมงานมองเห็นถึงสภาพชีวิตของคนระดับล่างที่อาศัยทำงานอยู่ทั่วไป ซึ่งมักเป็นสิ่งธรรมดาที่ทุกคนมักไม่ได้สนใจที่จะสังเกตเห็น

- ให้ผู้ชมเห็นว่าสังคมนี้ยังมีผู้คนที่ต้องเหน็ดเหนื่อยจากการเอาตัวรอดในกระแสสังคม อยู่ทุกหนทุกแห่ง
- แสดงให้เห็นว่ายังมีผู้คนอีกมากมายที่มีความลำบากกว่าเรา เพื่อใช้เป็นกำลังใจในการ ดำเนินชีวิตให้ตนเอง

1.3 สมมุติฐานของการศึกษา

สามารถรับรู้ถึงสภาพชีวิตที่เป็นจริงของกลุ่มบุคคลผู้มีรายได้น้อยว่าในแต่ละวันพวกเขามี รูปแบบการดำเนินชีวิตแตกต่างกันตามแต่ละอาชีพหรือไม่ เช่น พ่อค้าแม่ค้าหาบเร่ต้องเตรียมของ ตอนไหนอย่างไร ลักษณะที่พักเป็นแบบไหน ทราบถึงสาเหตุของความยากจนว่าเป็นเพราะอาชีพที่ ทำอยู่หรือภาระหนี้สิน

1.4 ทฤษฎีหรือแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ต้องการนำเสนอผลงานที่สื่อถึงอารมณ์ความทุกข์ยากของผู้คนที่อาศัยอยู่ในเมืองหลวง โดย ได้มุ่งไปที่กลุ่มบุคคลผู้มีรายได้น้อยซึ่งเป็นกลุ่มบุคคลที่ต้องอยู่ในสภาวะต้องดิ้นรนอย่างมากใน สังคมเมืองแห่งนี้ ความเป็นเมืองได้ดึงดูดผู้คนมากมายให้เข้ามาแสวงหาความร่ำรวยที่นี่ แต่ด้วย สภาพสังคมที่ผู้คนได้ถูกครอบงำด้วยความเจริญจนทำให้เกิดลักษณะสังคมแบบต่างคนต่างอยู่ซะ เป็นส่วนมาก ผู้ที่เลือกเข้ามาแสวงหาความร่ำรวยจึงต้องจำยอมรับสภาพดังกล่าวและดำรงชีวิตโดย ช้อนความโศกเศร้าไว้ภายใน โดยเฉพาะในกลุ่มบุคคลที่มีรายได้น้อยที่มีทางเลือกไม่มากในการ เลือกอาชีพเพื่อหาเลี้ยงปากท้อง พวกเขาจำต้องยอมรับสภาพที่เรียกได้ว่ากลืนไม่เข้าคายไม่ออก ต่อสู้ดิ้นรนอยู่ท่ามกลางกระแสสังคมที่พัดผ่านอย่างรวดเร็วและไร้จังหวะ ด้วยหวังว่าจะมีชีวิตที่ ดีกว่านี้ได้ในสักวันหนึ่ง ข้าพเจ้าจึงต้องการที่จะสื่อไปถึงสภาพจิตใจอันกดดันและเหนื่อยล้าของ พวกเขาเหล่านั้น

1.5 ขอบเขตการวิจัย

1.5.1 จำแนกกลุ่มบุคคลผู้มีรายได้น้อยออกเป็นประเภท ได้แก่

- หาบเร่ขายของต่างๆ
- ขอทาน

- ผู้รับจ้างใช้แรงงาน
- เก็บของเก่า

1.5.2 กำหนดบริเวณที่จะเข้าไปศึกษาและถ่ายภาพ ได้แก่

- ตลาดนัด
- ชุมชนแออัด
- สถานที่ก่อสร้าง

1.5.3 เทคนิคการสร้างสรรค์

- ภาพถ่ายอิงค์เจทลงแคนวาส

1.5.4 ขนาดและจำนวนงาน

- ขนาด 22 คูณ 15 นิ้ว จำนวน 21 ชิ้น
- ขนาด 30 คูณ 22 นิ้ว จำนวน 1 ชิ้น
- ขนาด 15 คูณ 10 นิ้ว จำนวน 5 ชิ้น

1.6 ขั้นตอนของการศึกษา

- เรียนรู้สภาพความเป็นอยู่ของบุคคลผู้มีรายได้น้อย ลักษณะบริเวณที่อาศัย วิธีการใช้ชีวิต อาชีพ และช่วงเวลาในการทำงาน
- ใช้วิธีการศึกษาด้วยตัวเอง โดยจำแนกเป็นบริเวณต่างๆกัน
- ศึกษาแนวทางการงานจากศิลปิน

1.7 แหล่งข้อมูล

- พื้นที่ที่ได้เข้าไปถ่ายภาพ
- แหล่งข้อมูลอื่นๆ

บทที่ 2

อิทธิพลที่ได้รับต่อการสร้างสรรค์

2.1 Art of Photography By Marc Scheps

Photography - การถ่ายภาพ คือนวัตกรรมแห่งศตวรรษที่ 19 ซึ่งอาจจะเป็นเพียงสิ่งประดิษฐ์ที่เกิดขึ้นทั่วไปในยุคนี้ แต่ความน่าทึ่งก็คือ มันคือสิ่งประดิษฐ์ที่เปลี่ยนประสบการณ์ในการมองโลกและส่งผลกระทบต่อมายังถึงทุกวันนี้ มันเหมือนกับการจำลองช่วงเวลาหนึ่ง ช่วงเวลาอันเปรียบเสมือนบางสิ่งบางอย่างอะไรก็ได้ที่ไม่มีตัวตน เป็นเพียงแค่แสงหรือการมองเห็น และทำการ “แซ่แข็ง” ช่วงเวลานั้นให้มาเป็นสิ่งที่มองเห็นและจับต้องได้ เหมือนปาฏิหาริย์ โดยเฉพาะในสมัยที่เริ่มมีการถ่ายภาพเป็นครั้งแรก มันเปรียบได้เหมือนกับความสำเร็จของมนุษยชาติ การเก็บเอาสถานการณ์อย่างฉับพลันเป็นสิ่งที่ภาพวาดไม่สามารถทำได้ในสมัยนั้น มันคือกระจกสะท้อนจินตนาการแห่งช่วงเวลา, สถานการณ์ในอดีต บันทึกมาเป็นรูปแบบที่มองเห็นได้ ในสมัยแรกๆเราอาจจะทำได้แค่การบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร หรือวาดภาพเก็บไว้เท่านั้น แต่ด้วยการกำเนิดของการถ่ายภาพมันได้กลายมาเป็นรูปแบบที่จับต้องได้จริงๆ และภาพถ่ายได้กลายมาเป็นที่ๆเก็บความทรงจำต่างๆ ในที่สุด

ในช่วงแรก การจะนำเสนออะไรผ่านรูปภาพทำได้ด้วยการเพ้นท์เท่านั้น แต่ ณ ตอนนี้สิ่งเหล่านั้นได้เริ่มถูกทำลายด้วยการถ่ายภาพ ภาพถ่ายจะแสดงความเป็นจริงทุกอย่างโดยไม่ปิดบัง แต่หลังจากช่างภาพเริ่มรู้สึกจำเจในการบันทึกภาพชีวิตธรรมดาๆที่เหมือนกันทุกๆวัน เหล่าช่างภาพจึงเริ่มคิดที่จะทำอะไรให้เหนือไปกว่าแค่การบันทึกภาพ โดยให้การแจกแจงภาพออกเป็นชุดๆไว้ท้ายสุด แต่เอาการแบ่งเป็นประเภทๆมาไว้ก่อน

การเพ้นท์รูปจะใช้เวลาสร้างสรรค์นานกว่า ซึ่งมันน่าจะทำได้ในช่วงเวลาที่มองเห็นเพียงแวบเดียวจากกระบวนการทางเคมีและเครื่องมือได้ แต่ทว่าภาพถ่ายไม่ได้เกิดขึ้นมาเพื่อแทนงานเพ้นท์ เพราะทั้งสองนี้อาศัยปัจจัยไม่เหมือนกัน การถ่ายภาพต้องขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น อุปกรณ์หรือโทนสีของภาพ แต่ยังมีผู้ที่เกรงว่าภาพถ่ายจะเข้ามาแทนที่หรือมีอิทธิพลมากกว่างานเพ้นท์เพราะเป็นสิ่งที่ทันสมัยกว่า แต่หาได้เป็นอย่างนั้นไม่เพราะงานภาพถ่ายเปรียบเสมือนเป็นภาษาที่เกิดขึ้นใหม่มากกว่า เป็นแขนงหนึ่งของการสื่อสารและภาษาชนิดนี้ก็ได้จำกัดอยู่ในวงแคบๆจนจะไหลออกสู่ภายนอกได้อย่างรวดเร็วและมีความวิถุนในการเผยแพร่แต่อย่างไรก็ตามก็ยังคงความจริงอยู่ สรุปลงแล้วในที่สุดการถ่ายภาพจะกลายมาเป็นวัฒนธรรมที่ทันสมัย

2.2 Pictorialism

พิกโตเรียลลิสม์ (Pictorialism) ความสำคัญของภาพถ่ายแนวพิกโตเรียลลิสม์ หากกล่าวถึงงานภาพถ่ายในฐานะศิลปกรรม พิกโตเรียลลิสม์ถือเป็นจุดเริ่มต้นของศิลปภาพถ่ายที่มีกระบวนการคิด และวิธีนำเสนออย่างชัดเจน เป็นที่รู้จักทั่วไป มีอิทธิพลต่อความคิดของคนในยุคสมัย นอกจากนั้น ยังมีบทบาทต่อพัฒนาการของศิลปภาพถ่ายในยุคต่อมา ผลักดันให้คนที่คิดเห็นในทางเดียวกันสร้างสรรค์ผลงานสู่สังคมเป็นจำนวนมาก ขณะเดียวกันเป็นแรงขับเคลื่อนให้คนที่เห็นแตกต่าง ออกมาคัดค้าน และสร้างสรรค์งานในแบบตรงข้ามเช่นกัน ปรากฏการณ์เช่นนี้ ส่งเสริมให้เกิดความคิดเห็นหลากหลาย ไม่วางข้ออยู่ที่เดิม เป็นพัฒนาการสำคัญของศิลปะภาพถ่ายในยุคเริ่มต้น

ช่วงชีวิตของงานภาพถ่าย พิกโตเรียลลิสม์ ในยุโรป อยู่ระหว่างปี พ.ศ. 2429 ถึง 2463 (ค.ศ. 1886-1920)

ส่วนในสหรัฐอเมริกา นั้น จบลงประมาณ ปี พ.ศ. 2473 หรือประมาณสิบปีหลังจากยุโรป

2.2.1 รูปแบบนำเสนอของพิกโตเรียลลิสม์

กระบวนการนำเสนอของภาพถ่ายพิกโตเรียลลิสม์ ส่วนมากจะเป็นกระบวนการที่เรียกว่า non-silver ซึ่งต่างจากวิธีการอัดขยายภาพในปัจจุบัน สำหรับการอัด ขยายภาพถ่าย โดยเฉพาะภาพถ่ายขาว ดำ ในปัจจุบันนั้น เป็นกระบวนการแบบ silver process เสียเกือบทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของฟิล์ม กระดาษสำเร็จรูป และกระบวนการทางเคมีต่างๆ แต่ในยุคของพิกโตเรียลลิสม์นั้น ช่างภาพ หรือศิลปิน จะทำผสมน้ำยาเคมีขึ้นมาเอง และฉาบน้ำยานั้นลงบนกระดาษที่พวกเขาเลือกใช้เนื้อกระดาษที่นิยมใช้กันมาก จะเป็นกระดาษผิวหยาบ ซึ่งช่วยให้ภาพถ่ายเกิดพื้นผิวที่น่าสนใจขึ้น



ภาพที่ 2.1 ตัวอย่างงานของพิกโตเรียลลิสม์

นอกจากนั้นผิวหยาบของกระดาษจะทำให้หน้ายาซึมซับลงอย่างไม่สม่ำเสมอ ช่วยให้เกิดความรู้สึกเหมือนงานจิตรกรรม และผลจากพื้นผิวของกระดาษนี้เอง ที่ทำให้ภาพส่วนมากขาดความคมชัด ดูพร่ามัว เหมือนภาพเขียน เหมือนความฝัน เป็นที่นิยมของคนสมัยนั้นอย่างสูง ในบางครั้งมีการแต่งเติมสีลงไปบนภาพถ่ายด้วย ไม่ว่าจะเป็นสีน้ำ สีน้ำมัน หรือวัสดุใดที่ศิลปินคิดสรรค์ขึ้นมาได้ขณะนั้น

กระบวนการทางเคมีที่ศิลปินพิศโทเรียลลิสต์นิยมใช้ มีอยู่หลายแบบ เช่น Gum Bichromate Process, Cyanotype, Bromoil, Van Dyke prints, Kallitypes, Platinum and Palladium prints และอีกมากมาย ซึ่งกระบวนการเหล่านี้ ไม่มีขีดจำกัด ไม่มีหลักเกณฑ์ตายตัว ขึ้นอยู่กับความสามารถและจินตนาการของช่างภาพ ศิลปินเหล่านั้น หลายครั้งที่ศิลปินนำเคมีต่างประเภทมาใช้ร่วมกัน ก่อให้เกิดกระบวนการใหม่ขึ้น นั่นหมายถึงการได้ภาพที่มีรูปลักษณะแปลกใหม่ด้วยเช่นกัน อิสระในการเลือกใช้วัสดุของคนยุคนั้น ส่วนหนึ่งมาจากการที่พวกเขาต้องลงมือทำทุกอย่างด้วยตัวเองเกือบทั้งหมด

ภาพถ่ายพิศโทเรียลลิสต์จะมีขนาดเล็กไม่ใหญ่นัก เพราะไม่ได้ผ่านวิธีการขยายภาพด้วยเครื่องอัดขยาย แต่เป็นการทำ contact prints เสียมากกว่า นั่นคือ ฉาบน้ำยาไวแสงลงบนกระดาษ แล้วนำฟิล์มเนกาทีฟวางลงไป จากนั้นจึงทำการฉายแสง หรือนำกระดาษนั้นไปวางในแสงแดด ตามระยะเวลาที่เหมาะสม และแสงที่ส่องผ่านเนกาทีฟ จะปรากฏเป็นภาพบนกระดาษ ซึ่งไม่ต่างจากการทำ contact prints ในปัจจุบัน

เคมีเหล่านี้ มีสีที่ต่างกันไปตามประเภท ภาพที่ได้จึงมีสีสวยงามต่างกันไป เช่น Cyanotype จะเป็นสีน้ำเงิน Van Dyke จะเป็นสีน้ำตาล Gum Bichromate จะออกไปทางเขียวทึบ ส่วนพวก Platinum จะมีความคมชัด มีน้ำหนักและรายละเอียดของโทนต่างๆ อยู่อย่างเต็มเปี่ยม ในเรื่องของสุนทรียศาสตร์ งานภาพถ่ายพิศโทเรียลลิสต์ ได้รับอิทธิพลจากจิตรกรรมอิมเพรสชันนิสต์ ส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะ ทั้งสองประเภทต่างเป็นงานที่อยู่ร่วมยุคสมัยเดียวกัน มีเนื้อหา และมุมมองที่ใกล้เคียงกัน ภาพนั้นก็มีความใกล้เคียงกันอีกด้วย หลายฝ่ายมองว่าเป็นความพยายามของช่างภาพที่จะยกฐานะภาพถ่ายให้อยู่ในระดับเดียวกับจิตรกรรม ด้วยการสร้างงานภาพถ่ายที่ดูเหมือนจิตรกรรมขึ้นมา อย่างไรก็ตาม ประเด็นเหล่านี้ ไม่มีข้อสรุป และยังคงเปิดให้ถกเถียงกันได้อยู่เสมอ ข้อสังเกตอีกประการหนึ่งคือ เป็นที่แน่ชัดว่า งานภาพถ่ายพิศโทเรียลลิสต์ ได้รับอิทธิพลจากจิตรกรรมอิมเพรสชันนิสต์ แต่ขณะเดียวกัน จิตรกรรมอิมเพรสชันนิสต์เองก็ได้อิทธิพลจากภาพถ่ายไปไม่น้อยเช่นกัน เช่นเรื่องของมุมมอง องค์ประกอบ การตัดขอบภาพ การเห็นภาพความเคลื่อนไหวที่พร่ามัว(ในภาพถ่ายนั้นเกิดจากความไวแสงต่ำ)

2.3 Documentary Photography

ปัจจุบันภาพถ่ายสารคดีถูกยกย่องว่าเป็นมากกว่าภาพถ่ายทั่วไปที่แสดงในแกลเลอรี หรือ นิตยสารทั่วไป เพราะว่ามันสามารถถ่ายทอดเรื่องราวได้มากกว่าตัวหนังสือมากมาย และถือเป็น ข้อมูลที่สอดคล้องมากทางประวัติศาสตร์ และถึงแม้เราจะพบเห็นงานภาพถ่ายแนวนี้ได้ทั่วไปก็ตาม แต่งานภาพถ่ายในเชิงสารคดีก็ยังคงแตกต่างด้วยเรื่องราวที่ศิลปินถ่ายทอดออกมานั้นเป็นเรื่องราวที่เป็นความจริงทั้งหมด หลีกเลี่ยงการเติมแต่ง มีความเป็นเรียลลิสต์อย่างมาก และด้วยความก้าวหน้าทาง สื่อเทคโนโลยีในปัจจุบัน ยังสามารถช่วยให้การทำงานในแนวนี้ได้เปรียบอีกด้วย

หลักและกฎเกณฑ์ของงานภาพถ่ายสารคดี น่าจะเริ่มครั้งแรกมาจากทฤษฎีของนักปรัชญา ชาวอังกฤษที่ชื่อ Jeremy Bentham ในช่วงก่อนศตวรรษที่ 19 แต่เพิ่งจะมีผู้ที่หยิบทฤษฎีนี้มาศึกษา จริงๆเมื่อประมาณปี 1926 นี้เอง โดย John Grierson และด้วยการนำเสนอทฤษฎีนี้ผ่านทาง ภาพยนตร์ของ Robert Flaherty ซึ่งสามารถแสดงออกถึงความต่างอย่างมากว่าภาพยนตร์สารคดี แตกต่างกับภาพยนตร์ของ Hollywood อย่างไร เพราะขณะที่ภาพยนตร์ Hollywood มักนำเสนอ เรื่องราวที่เกินจริง แต่ภาพยนตร์สารคดีจะนำเสนอเป็นเรื่องราวที่อิงความเป็นจริงมาก มีจุดมุ่งหมาย ให้ผู้ชมเห็นถึงความเป็นจริง และที่สำคัญกว่านั้นคือ มีความน่าเชื่อถือ เสมือนผู้ชมเป็นพยาน และ ตัวงานเป็นหลักฐานที่ไว้รับรองว่าเหตุการณ์นั้น ณ ช่วงเวลานั้นได้เกิดขึ้นจริง

หลังจากนั้นเมื่อกฎเกณฑ์ทางสารคดีได้ถูกนำเสนอผ่านทางภาพถ่ายครั้งแรก จะเป็นไปใน เชิงการสะท้อนภาพความมีมนุษยธรรมและการปฏิรูปสังคมในความหมายที่กว้างมากกว่า เห็นได้ ชัดในงานของ Jacob Riis (ช่วงศตวรรษที่ 19) ในงานชุดที่ชื่อ “How the other Half Lives” (1890) หรืองานจีนบุกเบิกของ Lewis Hine และได้ส่งการช่วยเหลือไปยังสหพันธ์แรงงานเด็กนานาชาติ (National Child Labor Committee) และ Survey Magazine เพื่อกระตุ้นจิตสำนึกในการทำงานเพื่อ ช่วยเหลือเด็กยากไร้ให้เพิ่มมากขึ้น



ภาพที่ 2.2 Homeless Children, 1890 By Jacob Riis



ภาพที่ 2.3 “Power house mechanic working on steam pump” By Lewis Hine

ตัวอย่างให้เห็นอีกอันหนึ่งก็คือ การมีการเชื่อมโยงกันทางวัฒนธรรมอย่างเห็นได้ชัด อย่างเช่นงานของ Walker Evans และ Dorothea Lange (ช่วงปี 1930 และ 1940) ซึ่งแสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าเราจะสามารถเชื่อมความเกี่ยวพันระหว่างศิลปินในอดีตกับปัจจุบันอย่างไร เมื่อเราลองตั้งคำถามและวิพากษ์วิจารณ์ดูถึงแนวคิดของพวกเขาก็สามารถทำลายแนวคิดเก่าๆของงานภาพถ่ายได้ ความเชื่อเก่าๆที่ว่าภาพถ่ายรับรู้ได้แค่การมองเห็น แต่จริงๆแล้วมันเป็นไปได้มากกว่านั้น มันแสดงออกถึงความจริงที่ปรากฏ ทำให้สามารถคิดไปได้หลากหลายกว่าโดยไม่ต้องอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ใดๆ ซึ่งความต่างก็คือการได้ก้าวขึ้นเป็นงานศิลปะแบบร่วมสมัย และขอบเขตใหม่ของงาน documentary ไม่เพียงแต่ใช้เพื่อเป็นการอ้างถึงประวัติศาสตร์ภาพถ่ายเท่านั้น แต่ยังมีมาจากประวัติศาสตร์ของศิลปะ และเป็นส่วนหนึ่งของการแสดงอีกด้วย

ในปัจจุบันนี้ภาพถ่ายร่วมสมัยไม่เคยที่จะสูญเสียกำลังในการถ่ายทอดเรื่องราวจากอดีตมีแต่จะก้าวต่อไป ซึ่งความไม่แน่นอนในงานภาพถ่ายนั่นเองจะมีพลังต่อผู้ชมงาน และโดยปกติแล้วในปัจจุบันนี้ศิลปินมีทางเลือกให้มากมายที่จะขายงานของตน ไม่ว่าจะกับแกลเลอรีหรือนิตยสาร สิ่งที่เหลื่อมล้ำกันระหว่างสองที่นี้ก็คือ ภาพถ่ายที่แสดงในแกลเลอรีจะถูกนำเสนอโดยตรงไม่ผ่านการลดทอนเนื้อหาหรือเรื่องราวใดๆจากสถานที่ ในขณะที่นิตยสารจะสร้างให้ตัวศิลปินมีชื่อเสียงได้ง่ายและมากกว่า แต่ด้วยเนื้อหาและเรื่องราวอื่นๆนี้เอง ที่จะเป็นตัวชักนำเนื้อหาที่แท้จริงของงานออกไปจากแนวทางเดิม เราจะพบเห็นการกลับมาของงาน documentary ในช่วงสิบปีที่ผ่านมามากของศิลปินรุ่นใหม่ๆ คือเริ่มกลับมาขงานขาว-ดำที่เน้นเนื้อหาดีกว่างานสีขนาดใหญ่ๆสีเยอะๆ

การทำงาน Documentary เริ่มก้าวเข้าไปสู่งานอาร์ต ทำให้มีการเปิดกว้างในการถ่ายทอดและการรับชมมากขึ้น และสิ่งนี้เองที่แตกต่าง คือ งานอาร์ตจะมีความเป็นการแสดงออกหรือกิจกรรมด้วยนอกจากที่เป็นชิ้นงานเฉยๆ ซึ่งเห็นได้ชัดจากงาน Land Art และ Performance ซึ่งในช่วงปี 1960 ถึง 1970 งาน documentary จะเปรียบเป็นหลักฐานในการบันทึกภาพงานศิลปะในแขนงอื่นๆ เท่านั้น คือ งานศิลปะชิ้นนั้นมาเป็นอันดับหนึ่งและภาพถ่ายมาเป็นอันดับสอง เห็นได้ชัดว่าภาพถ่ายเป็นเพียงแค่เครื่องมือในการเก็บเรื่องราวเท่านั้น ไม่มีทางที่จะเข้ามาแทรกแซงตัวงานศิลปะได้

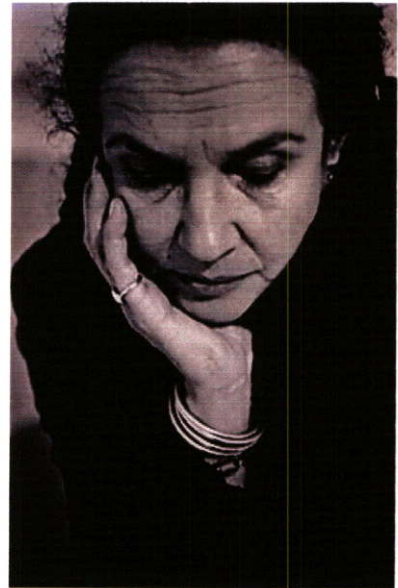
แต่ภายหลังจากปี 1970 เป็นต้นมาภาพถ่ายเริ่มถูกยกระดับเป็นงานศิลปะแบบร่วมสมัยมากขึ้นเพราะความนิยมที่เพิ่มขึ้น และเริ่มมีการจัดภาพถ่ายเข้ามาเป็นแขนงหนึ่งของงานศิลปะแต่ยังไม่มี ความชัดเจนเท่าไรนัก เช่น Art Photography และ Artists using Photography

2.4 Artist

2.4.1 Mary Ellen Mark

Female, American

Born 1940, USA



ภาพที่ 2.4 Mary Ellen Mark

หลังจากจบการศึกษาในระดับ Master Degree ในสาขาการถ่ายภาพเมื่อปี 1964 แล้ว Mark ใช้เวลา 2 ปีทำงานในยุโรปและนิวยอร์ก ในช่วงปลายปี 1960 ถึงต้นปี 1970 เธอได้เริ่มปูพื้นฐานของการเป็นช่างภาพข่าวด้วยการทำงานเป็นคนถ่ายภาพเบื้องหลังการทำงานในกองถ่ายภาพยนตร์ และในกองถ่ายภาพยนตร์เรื่อง One Flew Over the Cuckoo's Nest ได้กลายมาเป็นแรงบันดาลใจให้เธอสร้างสรรค์งานภาพถ่ายขึ้นมาชุดหนึ่ง ซึ่งเกี่ยวกับโรงพยาบาลโรคลจิต งานชุดนี้คือ "Ward 81" มาใน

ปี 1970 เธอถ่ายภาพในประเด็นเกี่ยวกับโสเภณี ณ เมืองบอมเบย์ ประเทศอินเดียในชื่องานว่า “Faceland Road” , ปี 1980 เธอทำงานชุดสะท้อนปัญหาของเด็กข้างถนน ในชื่องานชุด “Streetwise” และใช้เวลาหลังจากนั้น 2-3 ปีทำงานในเรื่องของปัญหาครอบครัว ในชื่องานชุด “Damn family of Los Angeles” Mark ถือเป็นช่างภาพระดับแนวหน้าที่มีงานลงตีพิมพ์ในนิตยสารต่างๆมากมาย และยังได้รับรางวัลต่างๆอีกหลายรางวัลด้วย หนึ่งในนั้นคือรางวัล Cornell Capa จากสถาบัน Award International Centre Photography

Mark เป็นอดีตช่างภาพข่าวของอเมริกา งานของเธอไม่ได้เป็นการเล่าเรื่องราวผ่านภาพถ่ายธรรมดาๆ แต่เธอจะหลอมรวมตัวเองเข้าไปอยู่ในงานด้วยราวกับวิธีการที่นักแสดงใช้ ตัวอย่างเช่น เธอได้เข้ากักขังอยู่ในโรงพยาบาลกับคนไข้โรคจิต ก่อนที่จะถ่ายรูปบอกเล่าเรื่องราวเหล่านั้น ตลอดช่วงระยะเวลาการทำงานของเธอ Mark มักจะนำเสนองานเกี่ยวกับผู้คนซึ่งเสมือนกับเป็นส่วนเกินของสังคม เช่น โสเภณี คนไข้โรคจิต คนไร้บ้าน ผู้ติดยา หรือผู้ที่ไร้สมรรถภาพทางสังคมและผู้ที่ต้องดิ้นรนอยู่ในสังคม งานภาพถ่ายข่าวคำของเธอสมบูรณ์แบบด้วยอารมณ์และองค์ประกอบเสมอ ผู้คนสามารถที่จะเข้าถึงอารมณ์ของภาพได้แบบไม่ต้องจดจ่อจนเกินไป ผู้คนที่อยู่ในงานของเธอล้วนแต่เป็นสิ่งที่จริงทั้งหมด เป็นชีวิตจริงที่ทำให้ผู้ชมงานสามารถทิ้งกับความเป็นจริงในสังคม และทำให้ผู้ชมงานรู้สึกได้ว่ามันได้เสมอ เธอมีความสามารถยอดเยี่ยมในการจับอารมณ์ของบุคคลโดยสื่อสารเรื่องราวออกทางดวงตาของแบบมายังผู้ชมงาน

งานของ Mark ที่โดดเด่นมีอยู่หลายชุดซึ่งเป็นที่น่าจดจำ ถึงแม้สิ่งที่เธอนำเสนอมักจะเป็นประเด็นเล็กๆน้อยๆที่ผู้คนมักมองข้าม แต่งานที่นับได้ว่ายอดเยี่ยมที่สุดน่าจะเป็นเรื่องราวของเด็กข้างถนน ที่เอาตัวรอดด้วยการหนีโก่งต่างๆ ขายตัวและมีสภาพอ่อนแอ ถึงแม้ประเด็นที่เธอนำเสนอคือการกระทำผิดของเด็กเหล่านั้นเพื่อการเอาตัวรอด แต่ภาพที่เธอถ่ายมาได้นั้นช่างเยี่ยมยอดในเรื่องราว เพราะเธอได้เข้าถึงเด็กเหล่านั้นแล้ว พวกเขาต่างไว้เนื้อเชื่อใจเธอ ซึ่งนั่นเป็นเหตุผลว่าทำไมเธอถึงได้ถ่ายทอดเรื่องราวที่โหดร้ายและเศร้าโศกได้อย่างลึกซึ้ง เพราะการเข้าถึงของช่างภาพกับตัว subject นี้เองทำให้งานดูมีพลังได้อย่างเยี่ยมยอด ซึ่งถึงแม้เรื่องราวที่แสดงออกมาในงานจะโหดร้าย แต่ภาพก็ยังไม่ขาดความงาม

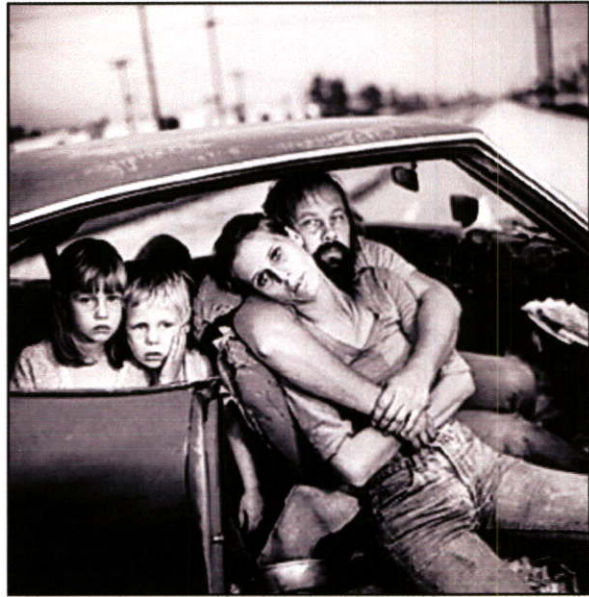
“Buzz Hartson” หัวหน้าของสถาบัน International Photography Centre กล่าวถึงงานของ Mark ว่างานภาพถ่าย documentary ของเธอเปรียบเสมือนตัวแทนที่บอกสังคมเป็นนัยๆให้รู้สึกตัว เพราะงานที่เธอสื่อออกมาสามารถเข้าใจได้ง่าย แต่ลึกซึ้ง

ตัวอย่างงานของ Mary Ellen Mark



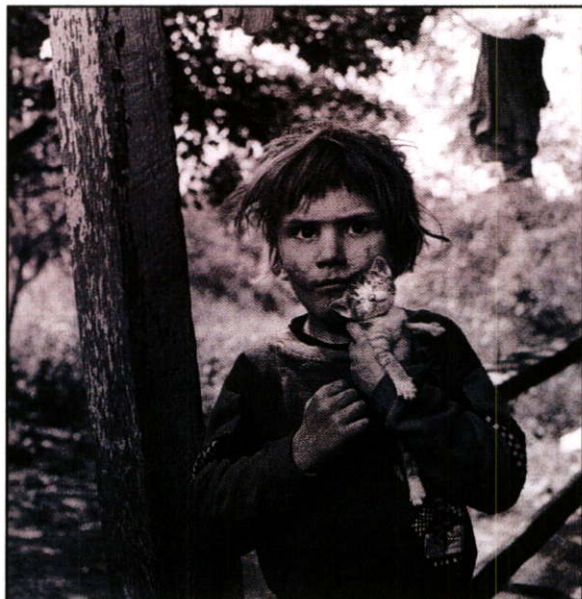
ภาพที่ 2.5 Lillie with her rag doll in Pike Street, Seattle, Washington, 1983

นี่เป็นงานอีกชิ้นหนึ่งของ Mark ที่นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับปัญหาเด็กจรจัด พวกเขาเอาชีวิตรอดด้วยการขโมย น้อ โกง และขายตัว เด็กผู้หญิงที่เห็นในภาพมีอายุไม่น่าจะเกิน 12 ปี แต่เมื่อจับจ้องไปที่ดวงตาของเธอจะพบว่ามันได้สูญเสียแววตาอันไร้เดียงสาของเด็กในวัยนี้ไปแล้ว เป็นความขัดแย้งในแววตาและอากัปกริยา เธอสุขบนูหรีแต่หากยังเล่นตุ๊กตาอยู่



ภาพที่ 2.6 The Damn family in their car
in Los Angeles, 1987

Mark ถ่ายภาพครอบครัวนี้หลังจากที่ พวกเขาใช้ชีวิตอย่างไร้จุดหมายมาแล้ว 2-3 ปี ทั้งหมดได้หลุดมาเป็น คนระดับชั้นล่าง ตึดยาและไร้บ้าน รูปนี้ถือเป็นสัญลักษณ์ของอเมริกันชนชั้นล่างที่ถูกเพิกเฉยและถูกปล่อยปละละเลยโดยเฉพาะในสมัยของนายพล Reagan



ภาพที่ 2.7 Christopher with his Kitten,
Sandgap, Kentucky, 1990

รูปแบบงานของ Mark ยังคงใช้การแสดงออก ที่ผ่านดวงตาให้มุ่งตรงมายังตัวเธอ และผู้ชมงาน ภาพนี้ถ่ายเพื่อประกอบบทบรรยายเกี่ยวกับภาวะความยากจนในชนบท

2.4.2 Carol Guzy

Female, American

Born 1965, USA



ภาพที่ 2.8 Carol Guzy

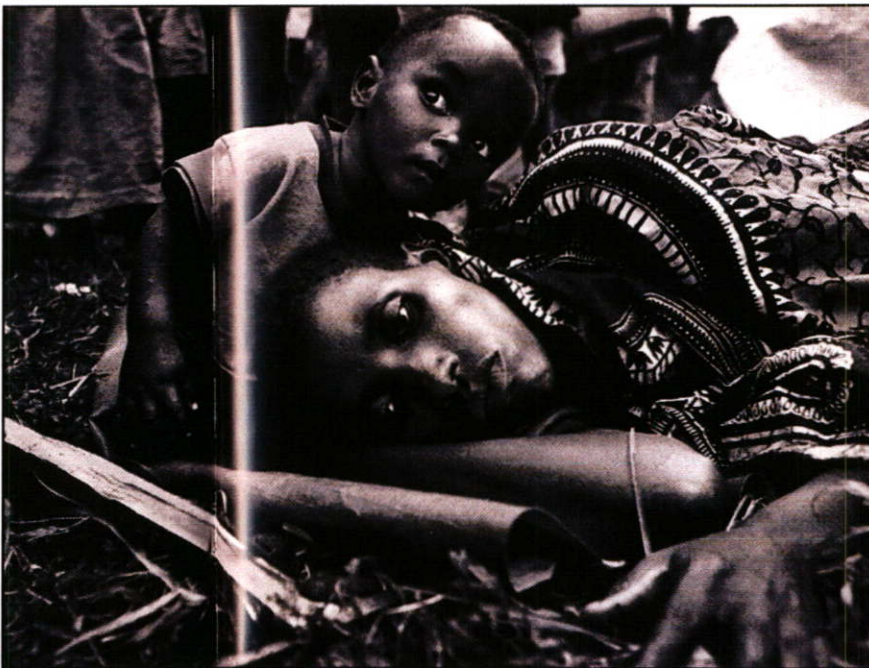
Guzy ช่างภาพชาวอเมริกัน เริ่มต้นด้วยการฝึกงานเป็นพยาบาลมาก่อน แต่หลังจบการศึกษา เธอมุ่งมั่นที่จะทำงานในอาชีพช่างภาพ ในปี 1980 ในขณะที่ Guzy กำลังศึกษาเกี่ยวกับศิลปะที่ สถาบัน Fort Lauderdale ในฟลอริดา เธอได้เข้าฝึกงานที่ Miami Herald และเข้าทำงานที่นั่นในเวลา ต่อมา จนกระทั่งถึงปี 1988 เธอได้รับรางวัล Pulitzer ครั้งแรกจากงานภาพถ่ายเกี่ยวกับโคลนถล่มที่ โคลัมเบีย หลังจากนั้นเธอจึงได้ย้ายไป Washington Post และยังคงทำงานอยู่ที่นั่นจนถึงปัจจุบัน Guzy ได้รับรางวัล Pulitzer อีกสองครั้งในการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับการรুদ্ধของอเมริกาใน Haiti และ ไม่นานมานี้เองกับการนำเสนอข่าวเกี่ยวกับภาวะผู้ลี้ภัยใน Kosovo

Carol Guzy หนึ่งในช่างภาพข่าวชั้นแนวหน้าของอเมริกา เธอสามารถเชื่อมโยงสายคาอันมี พลังให้สื่อถึงความเศร้าสะเทือนใจ งานของเธอเกี่ยวกับสถาบันครอบครัว, เหตุการณ์ความไม่สงบ ทางการเมืองอย่างเหตุการณ์การล่มสลายของกำแพงเบอร์ลิน, ภัยธรรมชาติอย่างเช่นเหตุการณ์ โคลนถล่มในโคลัมเบีย, สถานการณ์ภายหลังเหตุการณ์ 9/11 , จุดผกผันของประชากรใน ยูโกสลาเวีย รัสเซีย และ ไซติ ที่ต่างๆในโลกที่มีสถานการณ์ไม่สงบเต็ม ไปด้วยเหตุการณ์โกลาหล และความเศร้า โดยมากเธอจะถ่ายภาพให้แก่ Washington Post ในส่วนของหน้าแรกและหน้า สำคัญๆ

Guzy บอกว่าการที่เธอทำงานเป็นพยาบาลมาก่อน ทำให้เธอเข้าถึงได้ถึงความน่าเวทนาของ ชีวิต หรือไม่เช่นนั้นก็คือ เธอเคยสัมผัสถึงสิ่งเหล่านั้นจริงๆ บางทีอาจจะถึงระดับที่คนทั่วไปไม่ สามารถที่จะเรียนรู้ได้ ซึ่งมันเป็นสันชาตญาณอันยอดเยี่ยมที่ช่างภาพข่าวทุกคนควรมี ก่อนที่จะ ลงมือจับกล้องด้วยซ้ำ และเมื่อสันชาตญาณนั้นมารวมเข้ากับทักษะด้านเทคนิคของการถ่ายภาพ ไม่น่าแปลกใจเลยว่าทำไมงานของเธอถึงได้ออกมาเยี่ยมยอด ณ สถานที่ที่เธอถ่ายภาพเธอไม่เคยได้รับ

ผลประโยชน์ส่วนตัว หรือแม้แต่จะเข้าไปก้าวก่ายผู้ที่เธอถ่ายภาพมาเลย สิ่งที่ทำคือการเล่าเรื่องราว ความเศร้าและความโหดร้ายของชีวิตผ่านออกมาซึ่งภาพถ่ายเท่านั้น บ่อยครั้งที่ช่างภาพจะมาเป็น ปากเสียงแทนผู้คน Guzy สามารถพูดเรื่องเหล่านั้นออกมาในนามของเธอ หรือดึงฉากต่างๆ ไปนั้น กลับมา ในตอนอื่นๆ เธออาจจะมีการเรียกร้องบ้างหรือทำให้ตื่นตัวด้วยการจับภาพในระยะประชิด แบบเดี่ยวๆ ณ ช่วงจังหวะที่เศร้าหมองและผิดหวัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเธอมีความรุนแรงในการ ถ่ายทอดเรื่องราวของสงครามและผลกระทบของมันออกมาบนความไร้เดียงสาและความไม่รู้อิ โหน่อิเหน่ งานของเธอประสบความสำเร็จในการแสดงออกมาถึงรูปแบบที่สามารถจับใจผู้ชม มัน คือความหวังในการกระตุ้นผู้คนและอาจจะไปถึงรัฐบาลด้วยซ้ำถึงแม้จะไม่ได้เป็นการรักษาพยาบาล ผู้คนเหล่านั้นโดยตรง แต่ช่างภาพข่าวอย่าง Guzy ก็ทำหน้าที่เปรียบเสมือนได้ช่วยผู้ที่ประสบความ ทุกข์ยากเหล่านั้นแล้ว

ตัวอย่างงานของ Carol Guzy



ภาพที่ 2.9 เด็กชาว Rwanda กับแม่ (Untitled) By Carol Guzy

ภาพนี้ถ่ายใน Rwanda ในปี 1996 ระหว่างช่วงเดือนพฤศจิกายนและธันวาคม, เด็กน้อยนั่ง อยู่เคียงข้างแม่ที่กำลังป่วยหนักในระหว่างการเดินทางจาก Gisenyi ไปยัง Kigali นี่เป็นภาพลักษณะที่ ดูแล้วชวนหดหู่ตามแบบฉบับงานของ Guzy ที่เธอสื่อออกมาจากสัญชาตญาณความเป็นพยาบาลมาก่อน งานเธอดูแล้วชวนหดหู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาพเกี่ยวกับผู้หญิงและเด็ก



ภาพที่ 2.10 Life in exile, Albania, 1999

เด็กชายในภาพคือ Bekir Shala อายุ 4 ขวบ เขามองผ่านรั้วลวดหนามด้วยอารมณ์รุนแรง ดวงตาเบิกกว้าง ภาพเหตุการณ์นี้เกิดขึ้นที่ค่ายกักกันสาธารณรัฐอาหรับเอมิเรตในเมือง Kukes, Albania ในปี 1999 นี่คือนิกรูปหนึ่งซึ่งแสดงความเป็น Guzy ด้วยการส่งผ่านอารมณ์ของเด็กผ่าน ดวงตามายังผู้ชม



ภาพที่ 2.11 การส่งผ่านเด็กผ่านรั้วลวดหนาม(Untitle) By Carol Guzy

ภาพเด็กชายอายุสองขวบถูกส่งผ่านมือต่อมือโดยสมาชิกในครอบครัวผ่านรั้วลวดหนาม
 ภาพนี้ ถ่ายที่ค่ายกักกันผู้อพยพในอัลบาเนีย จากภาพสมาชิกในครอบครัวต่างพากันหลบหนีจาก
 สถานการณ์ความไม่สงบที่ Kosovo นี่เป็นอีกภาพหนึ่งของเธอที่มีพลังถ่ายทอดเนื้อหาและเรื่องราว
 ได้อย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับผู้อพยพ งานชิ้นนี้โคเคนันจนได้รับรางวัล Pulitzer Prize อีกด้วย



ภาพที่ 2.12 หญิงสาวร้องไห้คร่ำครวญถ่ายที่ Kosovo(Untitle) By Carol Guzy

ภาพนี้ถ่ายที่ Kosovo ในปี 1999 เป็นภาพหญิงสาวที่ร้องไห้คร่ำครวญต่อการจากไปของลูก
 และน้องสาวเธอ ขณะที่พบร่างทั้งสองอยู่ด้วยกัน ไม่ต้องใช้การบรรยายเลยว่าผู้หญิงในภาพมี
 อารมณ์ที่เสียใจรุนแรงขนาดไหน เพราะภาพทั้งหมดสามารถเล่าเรื่องด้วยตัวมันอยู่แล้ว



ภาพที่ 2.13 Children's Joy, Albania

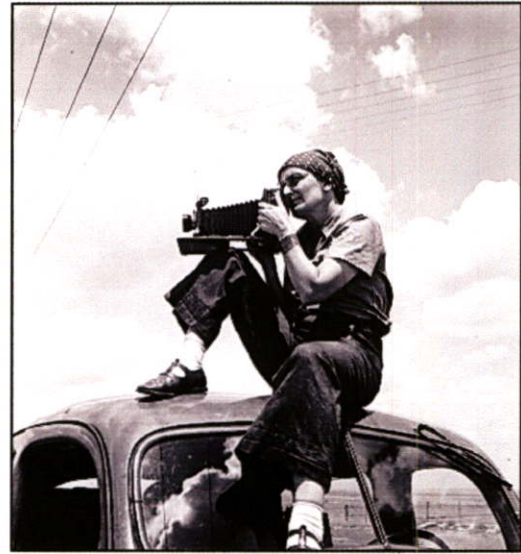
ทุกคนพร้อมใจกันเรียกภาพนี้ว่า Children's Joy ถ่ายสำหรับองค์การ UNICEF ณ ค่ายกันเด็กผู้อพยพในอัลบาเนีย ที่นี่เด็กๆต่างต้องการความช่วยเหลือจากสภาพชีวิตที่ต้องประสบกับความทุกข์ยากอย่างแสนสาหัส ภาพนี้ถือเป็นภาพที่เยี่ยมยอดอีกภาพหนึ่งมันสมบูรณ์ไปด้วยองค์ประกอบสีสันที่หนักแน่น และที่สำคัญคือใบหน้าที่มีประกายความหวังของเด็กๆตัดกับฉากหลังที่อึมครึม

2.4.3 Dorothea Lange

Female, American

Born 1895, USA

Died 1965, USA



ภาพที่ 2.14 Dorothea Lange

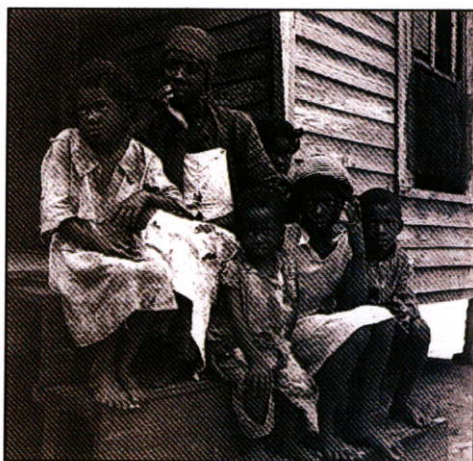
Lange เริ่มต้นศึกษางานภาพถ่ายจากลัทธิ Pictorialism โดยศิลปินในยุคนั้นคือ Clarence White และทำงานอยู่กับ Arnold Gentle ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง หลังจากนั้นเธอจึงไปเปิดสตูดิโอถ่ายภาพPortraitที่San Francisco และหลังจากนั้นในปี 1918 จึงได้แต่งงานกับจิตรกรชื่อ Mayard Dixon ปี1935 เธอตัดสินใจแยกทางกับ Dixon เพื่อมาแต่งงานกับนักเศรษฐศาสตร์ที่ชื่อ Paul Taylor หลังจากเธอละทิ้งการถ่ายภาพ Portrait และหันมาทำงานในเชิง Documentary เธอได้ถ่ายภาพให้องค์กรต่างๆมากมาย แต่ที่โดดเด่นที่สุดเห็นจะเป็นการถ่ายภาพให้กับ Farm Security Administration ในระหว่างปี 1934 ถึง 1945 และในปี 1939 เธอก็ได้ออกหนังสือรวมภาพของเธอเองชื่อ An American Exodus พอมาถึงปี 1940 Lange เป็นสตรีคนแรกที่ได้รับเลือกให้เข้าร่วมเป็นผู้วิจัยด้านภาพถ่ายที่ Guggenhiem ภายหลังสงครามโลกครั้งที่สอง(1950) เธอหวนคืนกลับเข้าทำงานอีกครั้งที่ Aperture magazine กับ Ansel Adam และคนอื่นๆอีกทั้งยังถ่ายรูปให้ Life magazine และใช้เวลาที่เหลือเดินทางกับสามี ท่องเที่ยวไปรอบโลก

รูปแบบที่พัฒนาขึ้นในงานdocumentaryของ Langeเหมือนต้องการที่จะสื่อถึงรัฐบาลว่าควรที่จะลงมาดูแลผลประโยชน์ของบุคคลที่ประสบความทุกข์ยากเหล่านี้บ้าง ถึงแม้ว่าเธอจะไม่เคยพูดว่าตัวเองเป็นArtist แต่ว่างานของเธอสามารถที่จะกระทบกระเทือนใจผู้ที่ได้ชมอย่างมาก งานชิ้นโดดเด่นที่เป็นเครื่องบ่งชี้ถึงความเป็น Dorothea Langeก็คืองานชิ้นที่ชื่อว่า “Migrant Mother, Nipomo, California (1936)” ภาพนี้เป็นภาพที่ขุดคุ้ยคือเครื่องหมายที่สื่อถึงความรันทดหู่ของสังคมอเมริกา เปรียบเสมือนเป็นมาตรฐานในงานของเธอ Langeพูดถึงงานชิ้นนี้ของตัวเองว่า “เธอเหมือนจะรู้ว่าภาพถ่ายของชิ้นนี้อาจจะช่วยเธอได้ เธอจึงช่วยชิ้นด้วย กลายเป็นเราทั้งสองต่างเสมอกัน”

อย่างที่ทราบ ในปี1920 Langeทำสตูดิโอถ่ายภาพportraitและถ่ายภาพให้แก่ผู้ว่าจ้างที่ร่ำรวย จุดเริ่มต้นของเธอในการทำงานเชิง Documentaryมาจากการถ่ายภาพเกี่ยวกับชนพื้นเมืองในอเมริกา ระหว่างเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับสามีคนแรกเมื่อประมาณปี 1923 จนกระทั่งมาถึงปี 1930เธอเริ่มที่จะ เบื่อหน่ายกับการถ่ายภาพportrait เธอเปรียบงานของเธอว่าเป็นเหมือนร้านค้า “มีคนเดินเข้ามาหาชั้น ชั้นถ่ายรูปให้ แล้วเขาก็จ่ายเงินให้ฉัน” เธอใช้รูปแบบในการทำงานของ Lewis Hineและ Jacob Riis, Langeเริ่มต้นด้วยการหยิบกล้องของเธอออกมาเดินไปตามท้องถนนมุ่งเข้าสู่ย่านชุมชนแออัด ถ่ายภาพคนในชุมชน คนว่างงาน และผู้ที่ทำงานในอุโมงค์เรือตามชายฝั่งของซานฟรานซิสโกทันที เธอมีพลังขับเคลื่อนในการทำงานสูงมาก นักอัตชีวประวัติอธิบายถึงตัวของLangeว่า เธอมีความทะนงตัวค่อนข้างสูง เป็นนักปฏิบัติ และมีความกล้าที่เข้าปะทะกับผู้อื่นโดยตรง แต่ถึงกระนั้นเธอก็ยังสามารถเข้าถึงความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น เธอเข้าหาบุคคลที่เธออยากถ่ายภาพด้วยคำถามง่ายๆอย่าง กิจวัตรประจำวัน หรือเกี่ยวกับกิจกรรมที่พวกเขาทำกัน ขออนุญาตและถ่ายภาพ หรือหากไม่ได้ภาพที่เป็นธรรมชาติเธอจะรอคอยอย่างซ้าๆ ให้พวกเขาเหล่านั้นหยุดพักทำก่อนที่จะถ่ายรูป

ถึงแม้ว่างานที่เป็นที่รู้จักกันดีของเธออีกอย่างคือ ภาพชานาผู้หิวโหยที่เธอถ่ายให้แก่ Farm Security Administration แต่เธอก็ยังทำงานให้กับรัฐบาลในช่วงสงครามโลกครั้งที่2 เธอรับหน้าที่ในส่วนของเด็กและผู้หญิงที่ทำงานในโรงงาน ณ ค่ายกักกันสำหรับชาวญี่ปุ่นและอเมริกาในช่วงเวลาสงคราม งานชิ้นนี้ของเธอค่อนข้างจะทำลายชื่อเสียงของรัฐบาล US ในช่วงนั้น เธอใช้ตัวงานพรรณนาถึงจิตใจของผู้คุมขังที่เปรียบเสมือนอยู่หลังฉาก อยู่ในฐานะที่ถูกกดขี่ข่มเหง

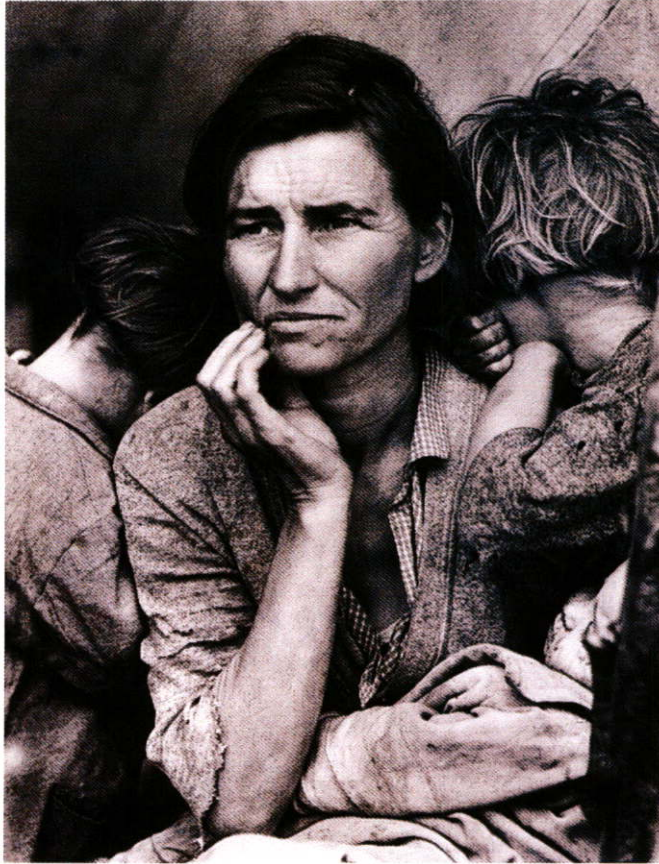
ในปี 1950 เธอเริ่มหันความสนใจไปสู่ภาวะการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมอย่างฉับพลัน ในช่วงหลังสงครามของอเมริกา ตัวอย่างเช่น การปลดปล่อยเป็นวงกว้างตามชนเมือง



ภาพที่ 2.15 ภาพครอบครัวใน Alabama(Untitle) By Lange

ภาพนี้เป็นภาพครอบครัวหนึ่งใน Alabama พวกเขาทำงานเก็บยางสนได้เงินมาเพียงวันละ 1 \$ Lange ต้องการขอร้องไปยังรัฐบาลในนามของเธอเพื่อต้องการความช่วยเหลือบุคคลผู้ที่อยู่ใน

ภาพ เธอบรรยายถึงความยากจนแสนสาหัสของพวกเขาผ่านทางภาพ เช่น การคาดแคลนรองเท้า สภาพเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มที่เหมือนผ้าขี้ริ้ว และหน้าต่างบ้านที่ต้องใช้เศษวัสดุในการบดบัง รวมทั้งหน้าตาของผู้หญิงและเด็กในภาพที่ส่งผ่านอารมณ์มายังผู้ชม



ภาพที่ 2.16 Migrant Mother, Nipomo, California, 1936

ภาพนี้คือภาพของ “แม่” ผู้อพยพ ถ่ายเมื่อปี 1936 นี้เปรียบเสมือนแบบฉบับอารมณ์เศร้าของอเมริกาที่เข้มนยอดที่สุด สื่อถึงความทุกข์ยากของประชากรนับล้านที่ตกเป็นเหยื่อของผลกระทบทางเศรษฐกิจที่ควบคุมไม่ได้ ในแง่มุมของความเป็นแม่ที่ต้องดูแลลูกๆ จากภาพเธอต้องโอบอุ้มลูกที่กำลังหลับอยู่บนตัก ในขณะที่เหลือใช้ไหล่เป็นที่พักพิงเหมือนจะหลุดออกจากความเป็นจริง เราสัมผัสได้ถึงอารมณ์ความวิตกกังวลที่รุนแรงผ่านทางใบหน้าและทางมือขวาของเธอ แต่ถึงกระนั้นก็ยังเต็มไปด้วยความหวัง ภาพนี้อธิพลอย่างมากต่อการส่งผ่านความช่วยเหลือจากองค์กรต่างๆ ตามที่ Lange ตั้งใจ



ภาพที่ 2.17 ภาพชาวนาใน Mississippi(Untitle) By Lange

หมวกที่ขาดรุ่งริ่ง ผิวหนังหยาบกร้าน และสายตาที่ชำเลืองมองอย่างหวาดระแวง สื่อถึงชีวิตที่เหน็ดเหนื่อยและอ่อนล้าของชาวนาใน Mississippi แต่เมื่อพิจารณาจากมุมมองที่เธอถ่ายซ้อนจากมุมต่ำไปยังไปปีที่เขาสูบเห็นฉากหลังเป็นท้องฟ้ากว้างทำให้ช่วยส่งเสริมให้ผู้ที่อยู่ในภาพดูแล้ว สง่างามและยิ่งใหญ่



ภาพที่ 2.18 ภาพชาวบ้านในรัฐ Oregon(Untitle) By Lange

นี่คือภาพ Portrait แห่งปี 1939 ภาพของผู้อยู่อาศัยในรัฐ Oregon ที่ถูกเอารัดเอาเปรียบและเสียผลประโยชน์จากโครงการชลประทาน พวกเขาไม่มีอำนาจที่จะไปเรียกร้องและก้าวท้าวใดๆต่อรัฐบาล จากภาพเสื้อผ้าและสีหน้าของเธอบ่งบอกได้ถึงความยากจนและเร็นแค้นแม้จะทำงานหนักแค่ไหนก็ตาม และใบหน้ายังแสดงออกถึงความหวังว่าจะได้รับความยุติธรรม



ภาพที่ 2.19 ภาพผู้ลี้ภัยความแห้งแล้งจาก Texas(Untitle) By Lange

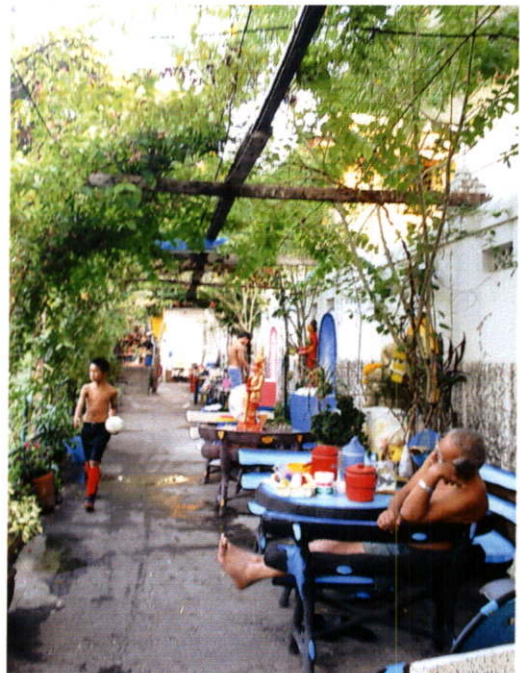
ภาพผู้ลี้ภัยจากสภาพความแห้งแล้ง Abilence รัฐ Texas พวกเขาเดินทางตามเก็บพืชผลมาเรื่อยจนถึง California สีหน้าของสมาชิกในครอบครัวทุกคนต่างดูเหนื่อยยาก ปรากฏออกมาผ่านหน้าต่างรถที่ใช้เป็นยานพาหนะที่แออัดไปด้วยสัมภาระ สื่อถึงความน่าสมเพชในชีวิตของชาวไร่ชาวนา

บทที่ 3

การดำเนินการสร้างสรรค์

3.1 การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยเดินสำรวจและถ่ายภาพในบริเวณที่มักเป็นที่มั่วสุมคนหนาแน่น อย่างเช่นตลาดนัดที่มักจะมีพ่อค้าแม่ค้าหาบเร่มาค้าขายในหลายรูปแบบ หรือชุมชนแออัดต่างๆ ในกรุงเทพ ซึ่งเมื่อลองลงไปสำรวจในหลายๆสถานที่ก็พบว่ามั่วสุมคนไม่ต่างกันมากนัก รวมถึงสถานที่ที่เป็นที่พักของบุคคลเหล่านี้ มักจะเป็นบริเวณที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการอยู่อาศัย จากนั้นจึงลงไปทำการถ่ายภาพหลายๆครั้งหลายๆเวลาและเข้าไปสนทนากับผู้คนที่อยู่ในบริเวณนั้นเพื่อรับรู้ถึงแง่มุมที่น่าสนใจและเข้าถึงความคิดความรู้สึกก่อนที่จะถ่ายภาพจริงๆ เพื่อได้ภาพที่น่าสนใจและบ่งบอกถึงการใช้ชีวิตของผู้คนได้มากที่สุด





ภาพที่ 3.20 การลงไปสำรวจพื้นที่บริเวณชุมชนต่างๆ

3.2 เทคนิคที่ใช้ในการถ่ายภาพ

ใช้วิธีการถ่ายภาพด้วยเทคนิคต่างกัน แต่เน้นงานที่อารมณ์ของคนในภาพกับสถานที่ที่ถ่าย โดยใช้โทนสีและองค์ประกอบ และสามารถนำมาจัดวางรวมกันได้อย่างลงตัว เทคนิคที่ใช้ได้แก่

- ภาพถ่ายขาว-ดำ
- ภาพถ่ายด้วยฟิล์มสี
- คิวจัดอล
- ผ่านการจัดการด้วยคอมพิวเตอร์
- Ink Jet ลงบนพื้นผิวต่างๆกัน



ภาพที่ 3.21 อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำงาน

อุปกรณ์

- กล้องถ่ายภาพบรรจุฟิล์ม
- กล้องถ่ายภาพคิวจัดอล
- แฟลช
- ฟิล์ม

3.3 กระบวนการก่อนที่จะออกมาเป็นผลงานจริง

งานทั้งหมดที่ออกมาโดยมากจะไม่มีกรเซ็ทตรงสถานที่ๆไปถ่าย เน้นการจับอารมณ์ที่เป็นธรรมชาติที่สุด ดังนั้นบางภาพอาจจะยังไม่ได้ผลออกมาตามต้องการ จึงต้องนำไปผ่านวิธีการจัดการต่อด้วยคอมพิวเตอร์ หากเป็นภาพที่ถ่ายด้วยฟิล์มสามารถนำตัวฟิล์มที่ล้างออกมาแล้วไปเข้าเครื่องสแกนฟิล์มออกมาเป็นไฟล์ดิจิทัลได้

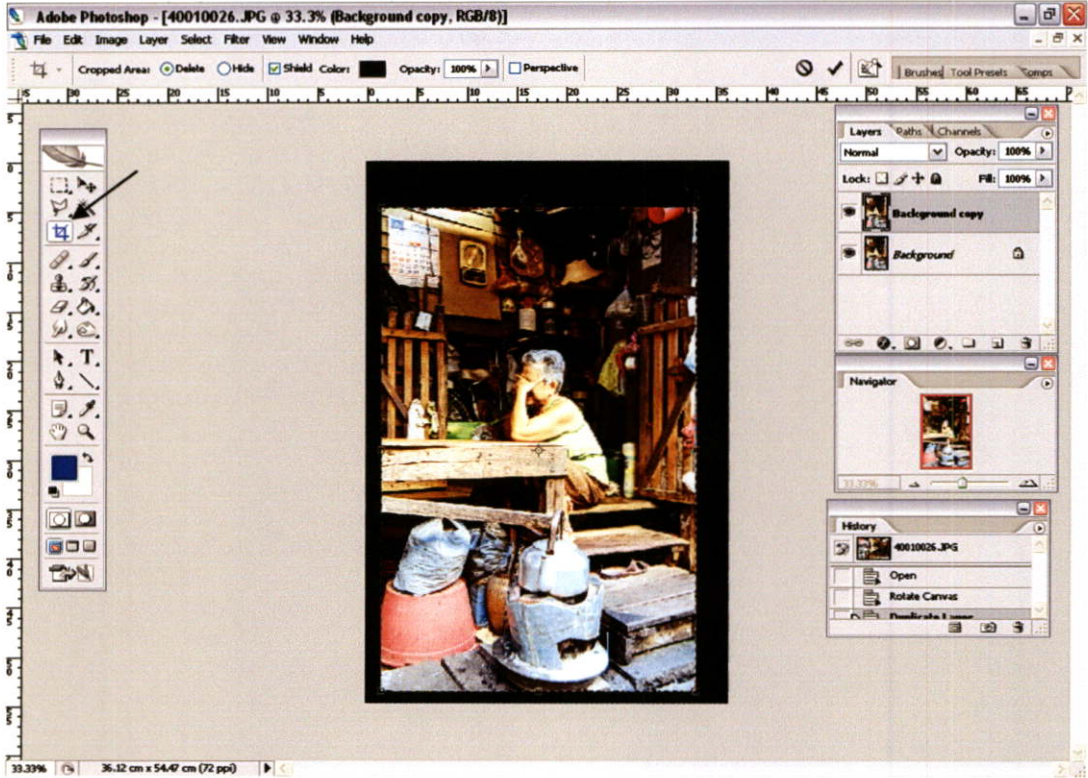
มีการตกแต่งภาพด้วยคอมพิวเตอร์เพื่อเน้นอารมณ์และบรรยากาศในภาพให้เด่นชัดมากขึ้น ใช้วิธีการเลือกภาพโดยเน้นที่อารมณ์เศร้า เบื่อหน่าย โดยให้คนในภาพและสภาพแวดล้อมมีความสัมพันธ์กัน ดูแล้วเป็นมุมมองที่มีความน่าสนใจที่อาจจะเกิดขึ้นในช่วงจังหวะเวลาอันฉับพลัน

เนื่องจากงานชุดนี้มีรูปแบบในงานที่แตกต่างกันหลายแบบ ทั้งภาพขาว-ดำ และ สี โดยงานที่ถ่ายด้วยฟิล์มขาว-ดำจะให้โทนสีที่สวยงามอยู่แล้ว เราอาจจัดการเพียงแค่การ crop ภาพในโปรแกรมเท่านั้น ในที่นี้จะแนะนำวิธีการอย่างคร่าวๆในการจัดการภาพให้ได้อารมณ์ที่โศกเศร้าและกดดัน

3.3.1 ขั้นตอนในการ process งาน



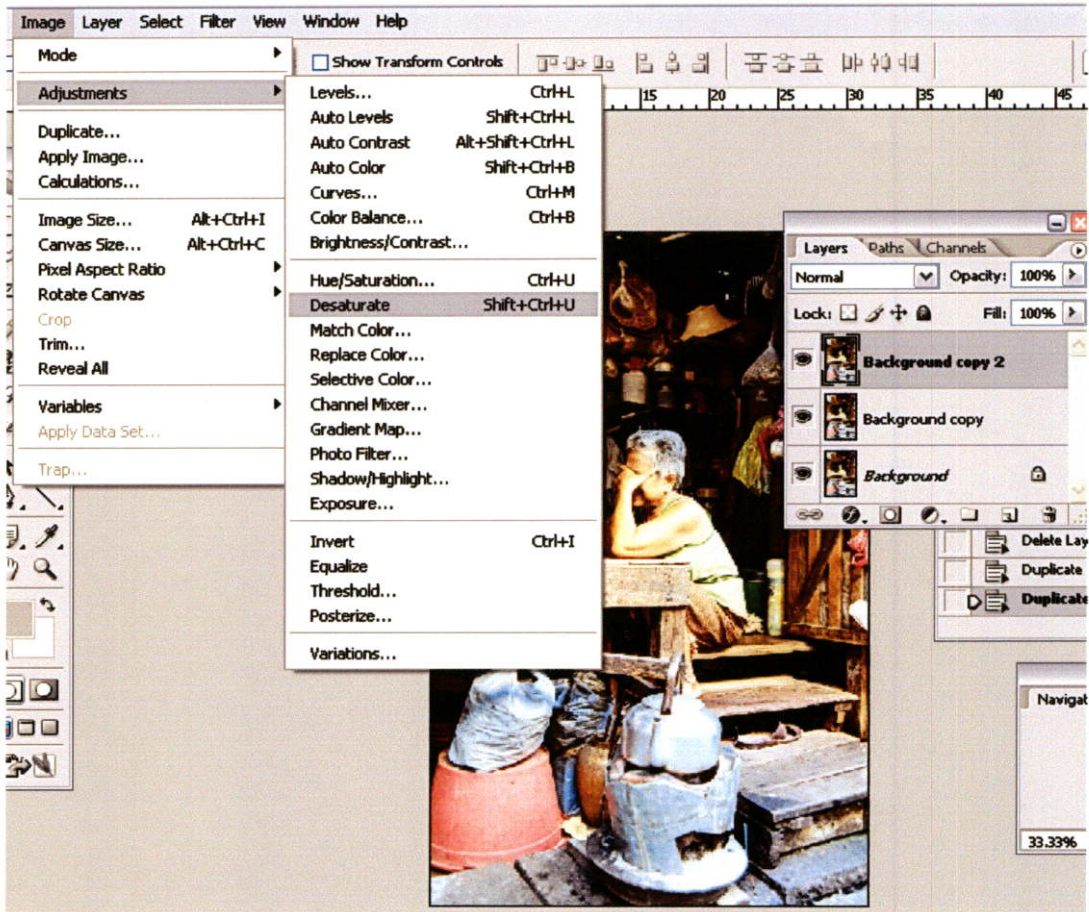
ภาพที่ 3.22 ภาพเบื้องต้นกับภาพที่เสร็จสมบูรณ์แล้ว



ภาพที่ 3.23 ขั้นตอนในการครีบบภาพ

ขั้นตอนที่ 1

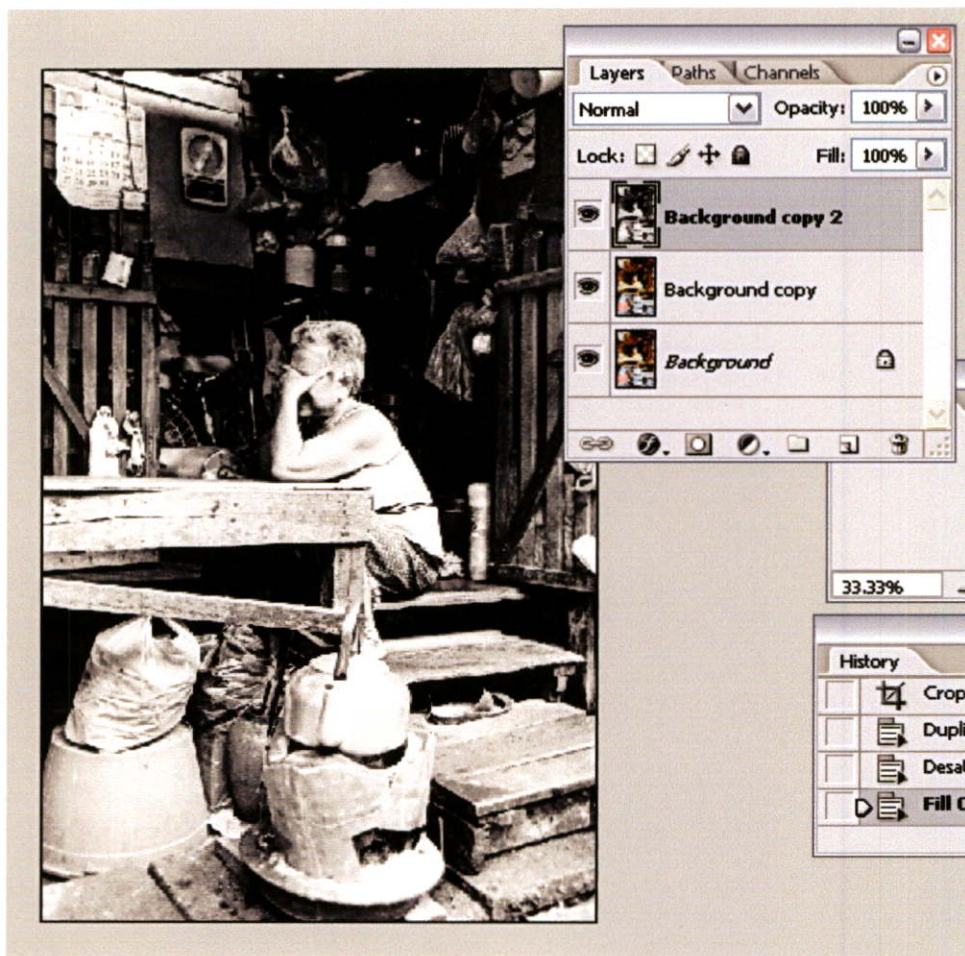
เปิดรูปภาพที่ต้องการด้วยโปรแกรม Photoshop พิจารณาองค์ประกอบแล้วใช้เครื่องมือ Crop Tool ครีบบภาพให้ได้องค์ประกอบสวยงามและกระชับที่สุด



ภาพที่ 3.24 ภาพในขั้นตอนที่ 2

ขั้นตอนที่ 2

Copy Layer ใหม่ออกมาแล้วเปลี่ยนค่า เป็นภาพขาว-ดำ ด้วย Desaturate



ภาพที่ 3.25 ภาพในชั้นตอนที่ 3

ชั้นตอนที่ 3

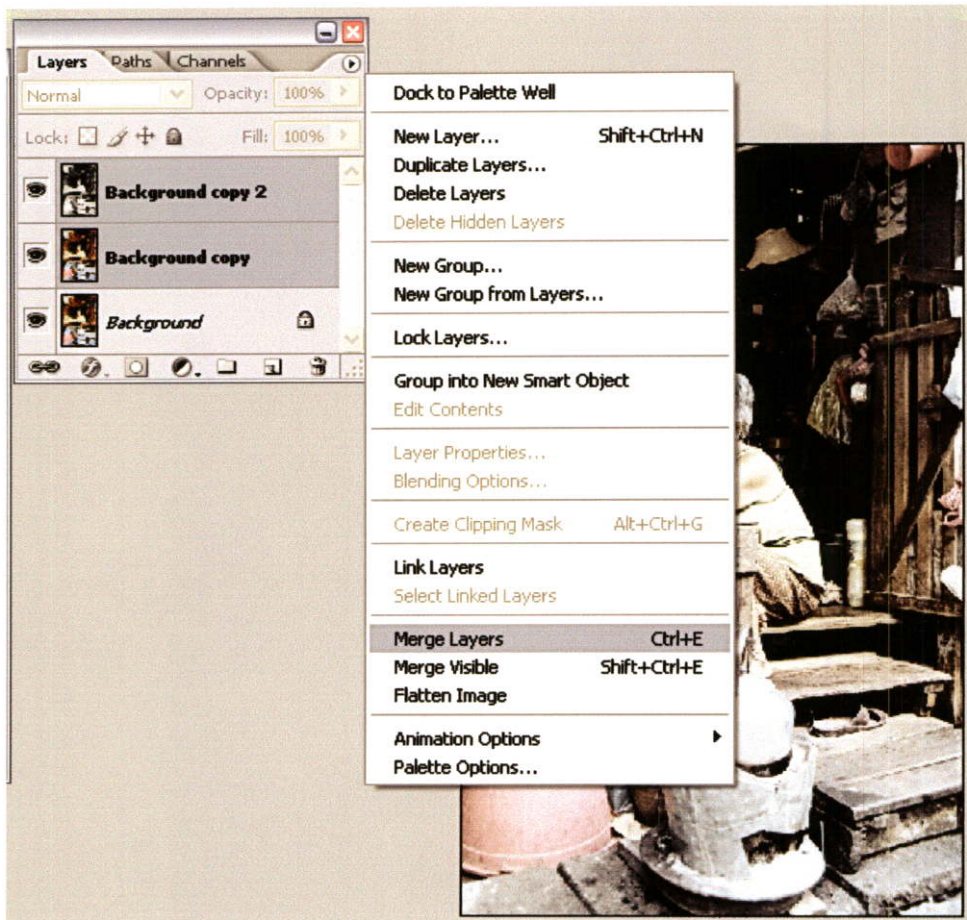
ได้ภาพใน Layer 2 เป็นภาพขาว-ดำ ให้ลากมาอยู่ในตำแหน่งบนสุดของ Layer



ภาพที่ 3.26 ภาพขั้นตอนการปรับค่า Fill

ขั้นตอนที่ 4

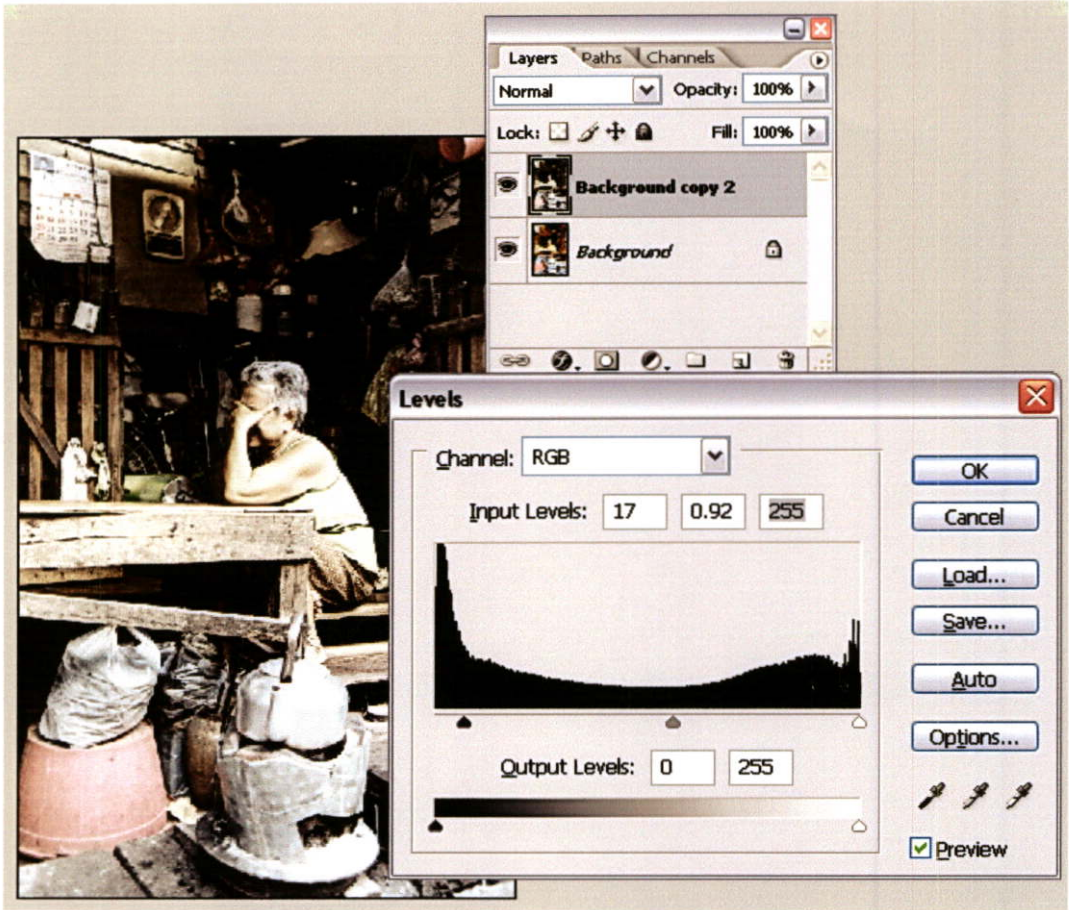
ปรับลดค่าน้ำหนักของเลเยอร์ชั้นที่เป็นภาพ ขาว-ดำ ลงเพื่อเป็นการเปิดเผยสีของเลเยอร์ชั้นต่างขึ้นมา ในขณะที่เดียวกันก็เพื่อเป็นการลงน้ำหนักให้ภาพมีโทนสีที่เศร้าหมอง สามารถปรับค่าได้จนมีโทนสีตามต้องการ



ภาพที่ 3.27 ภาพขั้นตอนในการรวมเลเยอร์

ขั้นตอนที่ 5

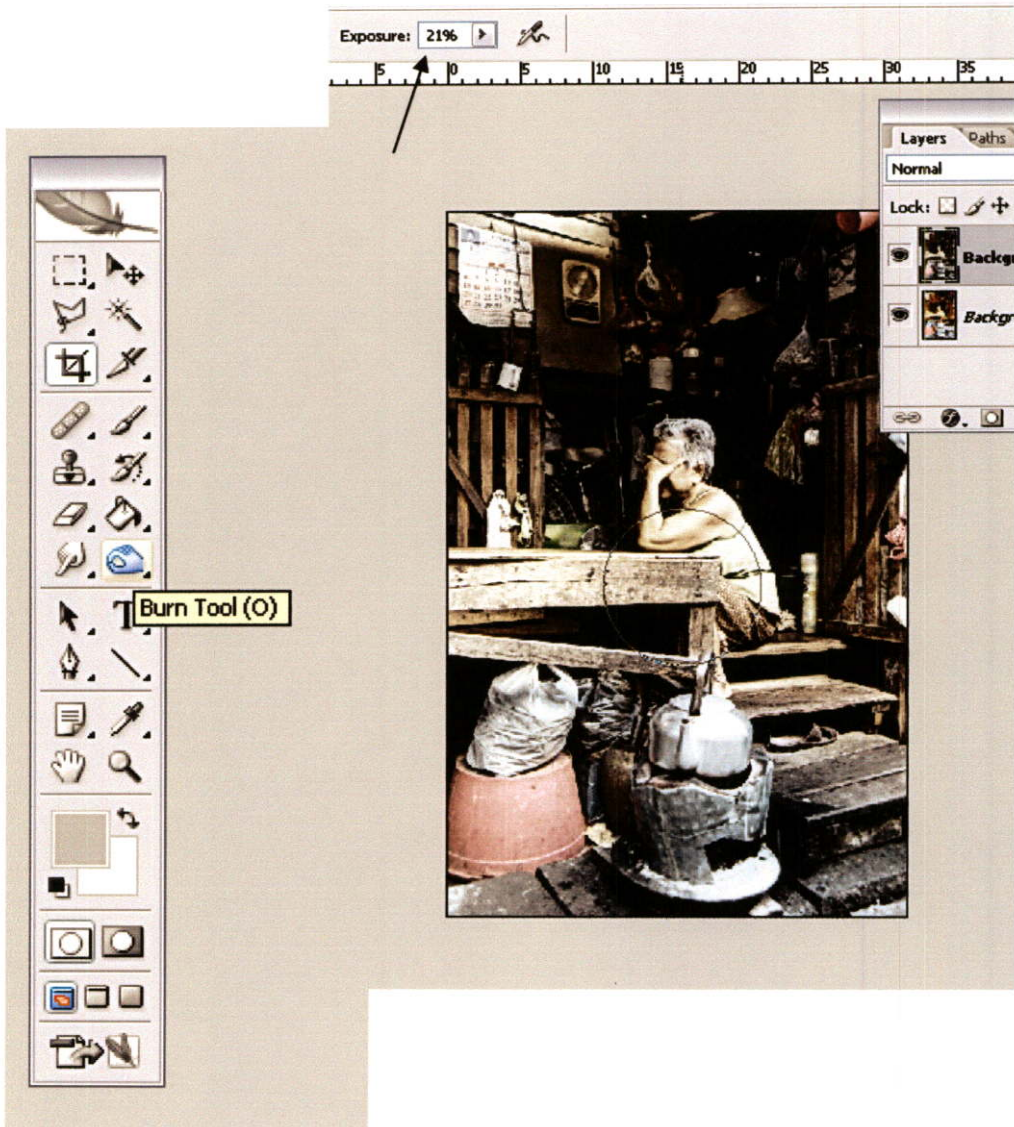
หลังจากได้โทนสีที่ต้องการแล้ว ให้ทำการ Merge Layers ทั้งสองให้รวมเป็นภาพเดียวกัน เพื่อการปรับแต่งขั้นต่อไป



ภาพที่ 3.28 ภาพขั้นตอนที่ 6

ขั้นตอนที่ 6

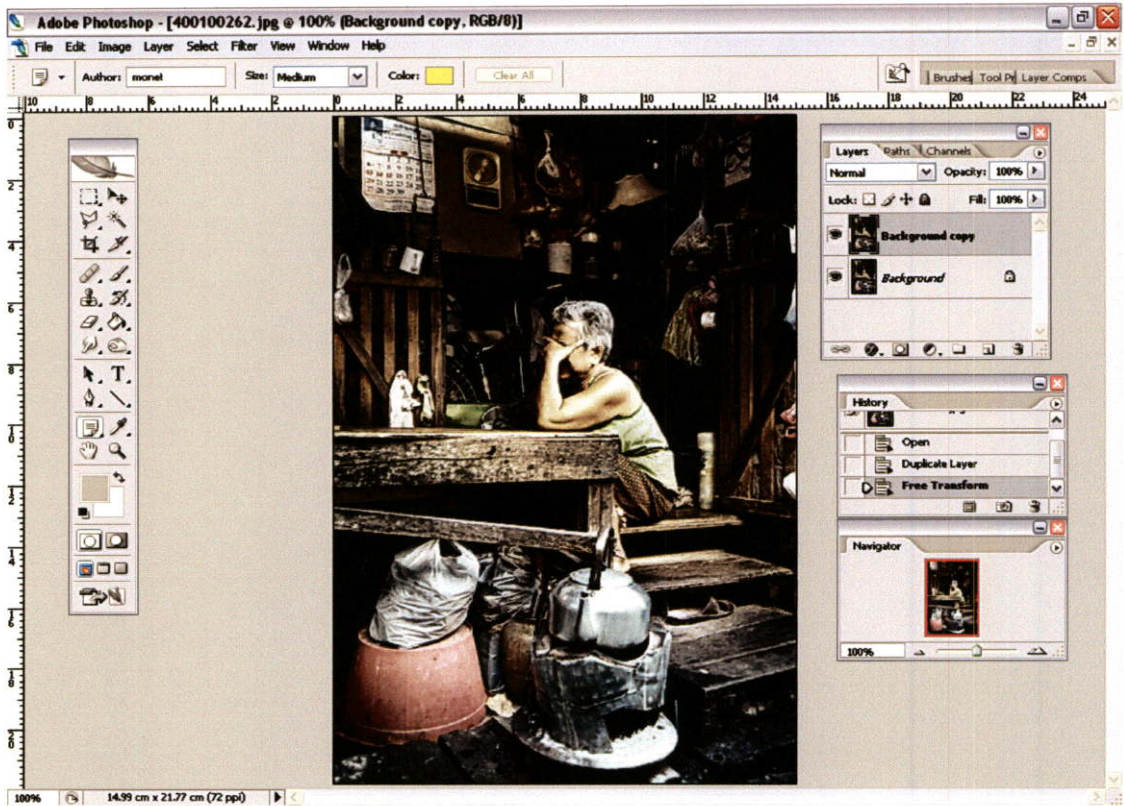
ปรับโทนของภาพโดยรวมทั้งหมดด้วย Levels



ภาพที่ 3.29 ภาพขั้นตอนในการใช้ Burn Tool

ขั้นตอนที่ 7

เลือก Burn Tool เครื่องมือสำหรับเพิ่มน้ำหนักให้ภาพ ปรับค่า Opacity ตามต้องการ จากนั้นใช้ Burn Tool เคลื่อน้ำหนักตามส่วนต่างๆ ในภาพให้ได้ตามต้องการ



ภาพที่ 3.30 ภาพสำเร็จ

ขั้นตอนที่ 8

หลังจากเกลี่ยน้ำหนักจนได้ภาพสวยงามตามต้องการแล้ว อาจมีการปรับแต่งค่าสีและค่าแสงได้อีกครั้งให้งานสมบูรณ์

3.3.2 ขั้นตอนในการเลือกภาพและการจัดวาง

หลังจากที่ทำการถ่ายภาพ ล้างฟิล์ม หรือผ่านกระบวนการจัดการมาแล้ว ก่อนที่จะไปผ่านกระบวนการ Print งานออกมาเป็นภาพจริง ต้องมีการคัดเลือกภาพที่สามารถจัดวางกันได้อย่างเหมาะสมและกลมกลืน ซึ่งมีหลักการคร่าวๆดังนี้คือ

- ควรแบ่งภาพออกเป็นหมวดหมู่ต่างๆ ตามเนื้อหา
- งานทั้งหมดควรประกอบไปด้วย ภาพ Close up , ภาพมุมมองขนาดกลาง (Medium Shot) และภาพมุมมองกว้าง (Wide Shot)
- การจัดวางต้องใช้การมองภาพโดยรวมทั้งหมด วิธีการก็คือควรทำการอัดภาพเล็กมาทดลองการจัดวางก่อนแล้วมองทั้งน้ำหนักและสีของภาพ

บทที่ 4

การวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์

4.1 หลักการวิเคราะห์องค์ประกอบภาพถ่าย

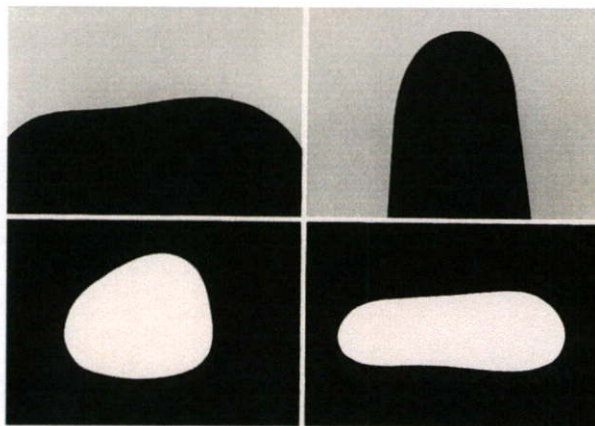
4.1.1. หลักการมองในเชิงทัศนธาตุ

1. รูปร่าง (Shape)

คุณสมบัติในการเป็นช่วงภาพที่ดีไม่ได้อยู่ที่ความสามารถในการใช้กล้องหรือการล้างฟิล์ม แต่หากขึ้นอยู่กับความสามารถในการมองวัตถุที่ตนถ่ายภาพได้เข้าถึงทั้งในความหมายและทัศนธาตุของมัน สิ่งช่วงภาพควรพิจารณาให้เข้าใจเป็นอันดับแรกๆมีอยู่ 4 ประการ คือ

- Shape
- Texture
- Form
- Color

Shape เป็นการมองในลักษณะ 2 มิติโดยช่วงภาพที่ชื่อ Sebastian Milito กล่าวไว้ว่า จุดเริ่มต้นของภาพที่ดีมาจากรูปร่างที่ดี จากภาพทั้งสี่ภาพนี้แสดงให้เห็นบทบาทในการทำหน้าที่ของรูปร่างต่างกันในรูปแบบ โดยมาจากรูปร่างอันเดียวกันแต่ลักษณะการจัดวางก่อให้เกิดความต่างที่น่าทึ่งเป็นเอกลักษณ์ในแต่ละแบบ



ภาพที่ 4.31 การวางรูปร่างในลักษณะต่างๆ

ในการถ่ายภาพเราไม่เพียงแต่จัดวางรูปร่างให้แตกต่างกันเท่านั้น แต่มันขึ้นอยู่กับเลนส์ด้วย เลนส์มุมกว้างและมุมแคบจะนำเสนอรูปร่างออกมาให้อารมณ์และความรู้สึกที่แตกต่างกัน เช่น ถ้า

เราใช้เลนส์มุมกว้างถ่ายรูปลิงก่อสร้างที่มีความสูงจากมุมต่ำ มันจะทำให้เกิดการเบนเข้าหากันของเส้นเหมือนปิระมิดมากแบบที่เลนส์มุมแคบไม่สามารถทำได้ แต่ทำไมเราควรต้องเข้าใจเรื่องรูปร่างเพราะว่ารูปร่างจะเป็นสิ่งที่เชื่อมองค์ประกอบทั้งหมดให้ภาพออกมาประสบผลสำเร็จ

2. พื้นผิว (Texture)

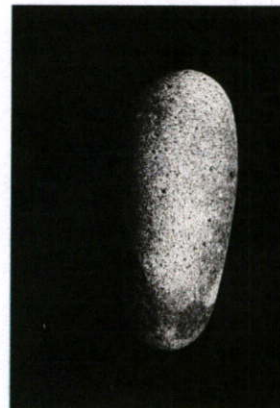
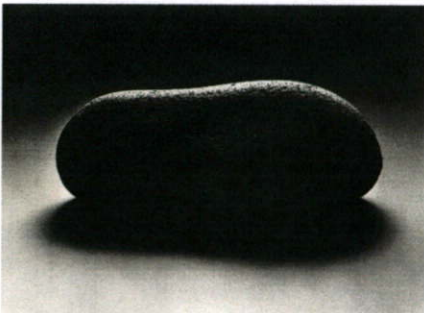
พื้นผิวเป็นสิ่งที่ช่างภาพควรจะพิจารณาต่อจากรูปร่าง เพราะถึงแม้ภาพถ่ายคือการแสดงออกของรูปทรงในลักษณะ 2 มิติ แต่ก็สามารถทำให้เกิดพื้นผิวได้ ซึ่งก็คือพื้นผิวจะก่อเกิดขึ้นมาจากข้างในของรูปร่างนั่นเอง

ด้วยประสิทธิภาพของเลนส์กล้องและฟิล์มในปัจจุบันนี้ ทำให้เราสามารถที่จะเก็บรายละเอียดในส่วนของพื้นผิวได้มาก แต่ถึงกระนั้นก็ยังขึ้นอยู่กับแสงหรือการจัดแสงด้วยที่จะสร้างลักษณะพื้นผิวให้ได้ตามต้องการ อย่างเช่น การจัดแสงให้เข้ากระทบโลหะจากด้านบนจะช่วยสร้างความแวววาวของโลหะให้เพิ่มมากขึ้น หรือการจัดแสงเข้าด้านข้างเพื่อเพิ่มมิติและความน่าสนใจในการมองให้พื้นผิวของหินเป็นต้น

3. รูปทรง (Form)

หากจะพูดตามหลักทัศนศิลป์ รูปทรงคือสิ่งที่แยกออกมาจากรูปร่างเหมือนการมองภาพสองมิติให้กลายเป็นภาพสามมิติ ซึ่งเมื่อนำไปเปรียบเทียบกับพื้นผิวแล้ว พื้นผิวคือสิ่งที่มาครอบครองรูปร่าง ในขณะที่รูปทรงคือสิ่งที่มาครอบครองที่ว่าง (space)

และถ้าหากว่าพื้นผิวเป็นสิ่งที่พัฒนาการมองรูปร่างจากสองมิติให้มาเป็นภาพสามมิติ รูปทรงก็เช่นเดียวกันแต่ว่ารูปทรงจะเพิ่มพลังในการมองเชิงสามมิตินั้นมากกว่า สิ่งเหล่านี้ขึ้นอยู่กับทั้งช่างภาพและกล้องถ่ายภาพด้วยเพราะกล้องถ่ายภาพ จะไม่สามารถมองความชัดลึกหรือชัดตื้นได้เหมือนมนุษย์ แต่ช่างภาพสามารถใช้การจัดแสงและการมองในลักษณะของ perspective มาสร้างให้ภาพมีความน่าสนใจได้ตามต้องการ



ภาพที่ 4.32 มุมมองของรูปทรงเดียวกันที่ให้อารมณ์ต่างกัน

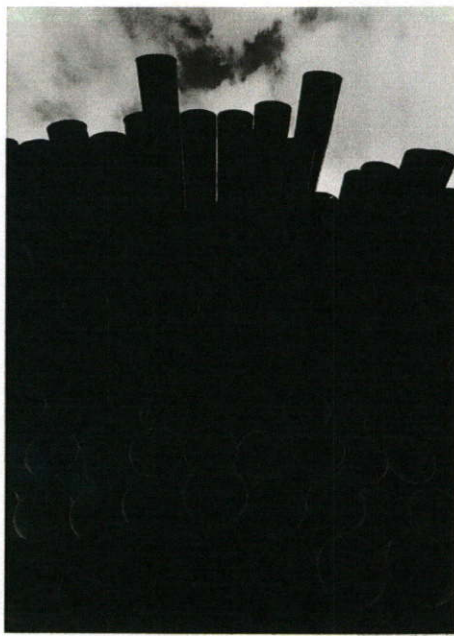
จากภาพก่อนเห็นทั้งสองภาพเราจะสามารถเห็นความแตกต่างได้โดยในภาพแรก ลักษณะของการจัดแสงจะไปเปลี่ยนก่อนเห็นที่มีลักษณะกลมเกลี้ยงกลาให้ดูทึบตัน ในขณะที่ภาพที่สองด้วยลักษณะของแสงและมุมกล้องที่เปลี่ยนไป ก่อนเห็นจะดูหนาแน่นกว่า และมีลักษณะเหมือนลอยอยู่

4. สี (Color)

สีของวัตถุจะเป็นสิ่งที่เตะตามนุษย์มากที่สุดและมาเป็นอันดับแรกก่อน รูปร่าง รูปทรง หรือพื้นผิว มนุษย์จะมองและตัดสินใจว่าสีนั้นเป็นอย่างไรในลักษณะองค์รวม ไม่สามารถมองและพิจารณาอย่างละเอียดได้ อย่างเช่น มองต้นไม้เป็นสีเขียว และตัดสินใจได้ว่ามันเป็นสีเขียวอ่อนหรือเขียวแก่ ในขณะที่กล้องจะถ่ายทอดสีจริงๆของวัตถุออกมา เช่น มนุษย์จะมองสีของหลอดไฟฟลูออเรสเซนต์เป็นสีฟ้าแต่กล้องถ่ายภาพจะถ่ายทอดออกมาเป็นสีเขียว

4.1.2. รูปทรงกับการนำเสนอ

ช่างภาพที่ประสบความสำเร็จในการมองออกถึง รูปร่าง รูปทรง พื้นผิว และสี จากข้อมูลเบื้องต้นภายในเสี้ยววินาทีแล้ว ไม่สามารถหยุดได้แค่นั้นเพราะสิ่งที่ควรจะต้องทำต่อคือการทำมุมมองที่น่าสนใจ ต้องให้ความสำคัญกับทัศนธาตุทั้งสี่แล้วเอามาจัดการอย่างไรให้ภาพมีความน่าสนใจที่สุด



ภาพที่ 4.33 ภาพท่อน้ำโดย Sebastian Milito

ทำอย่างไรจึงสามารถสร้างรูปแบบให้มีความน่าสนใจได้ ตัวอย่างภาพท่อน้ำที่ถ่ายในลักษณะย้อนแสงดังกล่าว Sebastian Milito บอกว่าเมื่อเขามองเห็นท่อน้ำเหล่านี้เขารู้สึกว่ามันเหมือนกระบอกปืนใหญ่ที่กำลังชี้ขึ้นฟ้า ดังนั้นที่ต้องทำต่อมาก็คือ จะถ่ายภาพอย่างไรให้ได้อารมณ์นั้น ภาพนี้ถ่ายโดยใช้ฟิลเตอร์สีแดงกันเอาแสงสีน้ำเงินออกจากภาพผลที่ได้คือ ฟิล์มไม่สามารถบันทึกสีฟ้าที่สะท้อนจากโลหะและสีของท้องฟ้าได้ ภาพที่ออกมาจึงเหลือแต่ก้อนเมฆสีขาวและขอบริมของท่อที่สะท้อนแสงสีขาวเท่านั้น ก่อเกิดรูปทรงที่มีพลังตามต้องการ



ภาพที่ 4.34 ภาพตัวอย่างการนำเสนอเรื่องรูปร่าง

ภาพนี้เกิดจากการจัดแสงในลักษณะ High Contrast ภาพที่ออกมา จึงเหลือเฉพาะเส้นขอบนอกเป็นรูปทรงโดยรายละเอียดหายไป ทำให้เกิดความน่าสนใจในรูปร่างของจมูกตรงไบหน้า และตรงแขนที่เข้ามามีความสำคัญกับกรอบของภาพ

4.1.3. การนำเสนอในรูปแบบของ Pattern



ภาพที่ 4.35 ภาพตัวอย่างการนำเสนอเรื่อง Pattern

รูปทรงไม่ว่าจะเกิดจากธรรมชาติสร้างหรือมนุษย์สร้างขึ้นมักจะเป็นอะไรที่มีลักษณะซ้ำๆ กันเสมอเช่น ใบไม้ หรือแม้แต่ เส้นบรรทัดบนสมุด Pattern แตกต่างกับ Texture ตรงที่มันจะสามารถแสดงรูปแบบที่ซ้ำๆ กันได้โดยที่ไม่จำเป็นต้องอยู่ในลักษณะ 3 มิติ แต่ Texture มีความจำเป็น เมื่อรูปร่างมีการปรากฏขึ้นซ้ำๆ จะกลายเป็น Pattern ทันที และถึงแม้รูปร่างจะมีลักษณะคล้ายกันเพียงแต่ไม่ใช่วัตถุเดียวกันถ้ามาปรากฏซ้ำๆ กันหลายครั้งก็เรียกได้ว่าเป็น Pattern อย่างเช่น รูปทรงของกิ่งไม้ที่ปรากฏหลายๆ ครั้ง ซึ่งมีรูปร่างคล้ายกัน ในเรื่องของ ลักษณะเส้น ความยาว หรือ แม้แต่การบิดงอ ก็เรียกได้ว่าเป็น Pattern

4.1.4. อิทธิพลของสี

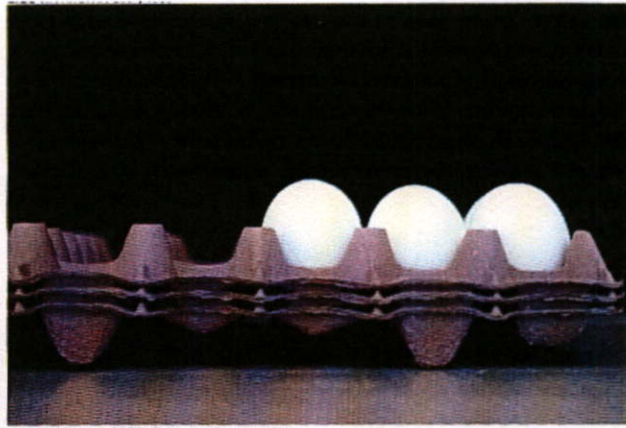
ในสมัยแรกๆของการถ่ายภาพ ช่างภาพจะใช้หลักในการวางโทนสีแค่ 3 สีเท่านั้น คือ ขาว, เทา,ดำ นั่นคือหลักในการถ่ายภาพขาว-ดำ แต่เมื่อเริ่มมีการพัฒนาด้านฟิล์มสีเข้ามาในช่วงกลางของปี 1930 ทำให้ช่างภาพที่ก่อนหน้านี้มีการพิจารณาแค่โทนสีขาวดำกับองค์ประกอบภาพ ต้องหันมาให้ความสนใจเรื่องของการวางองค์ประกอบสีด้วย และมีความสำคัญอย่างมากเพราะหากมีการวางองค์ประกอบสีที่ไม่ดีก็อาจจะสร้างความผิดพลาดให้กับทั้งภาพได้ ในขณะที่สีที่ดีจะช่วยส่งเสริมให้ภาพนั้นมีการแสดงออกที่ดี ซึ่งค่อนข้างเป็นที่หนักใจของช่างภาพในสมัยนั้น

ฟิล์มสีจะสร้างความเป็น 3 มิติให้ภาพด้วยความ เข้ม-อ่อน ของสี แต่อย่างไรก็ตามช่างภาพก็สามารถคุมสิ่งเหล่านี้ได้ด้วยเทคนิคต่างๆ และการเลือกใช้อุปกรณ์ การจัดแสง หรือชนิดของฟิล์ม ล้วนแต่เป็นส่วนประกอบสำคัญทั้งสิ้น ขึ้นอยู่กับว่าจะหยิบมาใช้ให้เหมาะสมอย่างไร



ภาพที่ 4.36 ภาพใบองุ่นสีม่วงยกตัวอย่างเรื่องอิทธิพลของสี

จากภาพใบงุ่นทะเลที่เห็น สีมืดทึบพลในการนำเสนออย่างมาก สีนํ้าเงินอมม่วงของใบไม้ จะค่อยๆเกลี่ยอย่างบางเบาออกไปสู่ ฉากหลังของชายฝั่งฟลอริดาที่มาส่งเสริมใบไม้ใบนี้ให้เด่นยิ่งขึ้น



MARTIN SCHWEITZER: Eggs and Cartons, 1968

ภาพที่ 4.37 ภาพถาดไข่สีม่วงยกตัวอย่างเรื่องอิทธิพลของสี

ภาพกล่องกระดาษบรรจุไข่ภาพนี้ค่อนข้างจะประสบความสำเร็จในแง่ของสี แม้ว่าภาพจะมีเพียงแต่สีขาวกับดำเท่านั้น เพราะว่าสีเทาอมม่วงของมันช่วยส่งเสริมรูปทรงของไข่ได้เป็นอย่างดี

4.1.5 การเชื่อมโยงของทั้งหมดเข้าด้วยกัน

จากที่กล่าวมาทั้งหมดเมื่อต้องนำมาปรากฏบนงาน เราไม่เพียงที่จะเลือกเพียงลักษณะใดลักษณะหนึ่งมาเท่านั้น แต่ต้องรวมทั้งหมดเข้าด้วยกันได้อย่างลงตัว หรือจะเลือกผสมผสานกันก็ได้ แต่ว่าทุกอย่างจะต้องเกิดขึ้นอย่างฉับพลันในการถ่ายภาพ ช่างภาพที่ดีจึงไม่ควรที่จะเรียนรู้เพียงแค่ในด้านเทคนิคเท่านั้น แต่ควรจะต้องฝึกมองหลักการทั้งหมดนี้ให้เชี่ยวชาญด้วย

4.2 วิเคราะห์เนื้อหาและเรื่องราวในผลงาน



ภาพที่ 4.38 วิเคราะห์ภาพ “ระแวง” และ “พ่อนคลาขิมคลอง”

คุณชายคนนี้เป็นอีกคนหนึ่งที่อยู่พื้นที่บริเวณริมคลองหลอดอาศัยเป็นที่หลับนอนและทำมาหากินน่าจะเป็นระยะเวลาานพอสมควรแล้ว สังเกตจากการที่เป็นที่รู้จักของคนในกระทรวง ภาพแรกถ่ายในช่วงจังหวะแรกที่พบ จับจังหวะที่ดวงตาสีเหลืองหม่น และผิวหนังอันหยาบกร้านเป็นมัน เมื่อมองไปยังดวงตาก็มีการบ่งบอกถึงความหวาดระแวงตลอดเวลา โดยเฉพาะกับคนแปลกหน้ารู้สึกได้ถึงการใช้ชีวิตด้วยความไม่แน่นอน ไม่นิ่งสงบ คิ่นรนและต้องหลบหลีกแก่ผู้ที่มาหวังร้ายตลอดเวลาพร้อมกับหาหนทางเอาตัวรอดในแต่ละวัน จนไม่สามารถไว้ใจใครได้

ภาพที่สองถ่ายหลังจากที่ทำการพูดคุยกันแล้ว ซึ่งแจ้งเจตนาและขอถ่ายภาพ จึงได้ภาพซึ่งมีท่าทีพ่อนคลาขิมมากขึ้น แก่ไม่ว่าอะไรถ้าจะขอถ่ายรูปออกจะเต็มใจเสียด้วย ดูแล้วก็น่าจะไม่ใช่หระกับอะไรเลยด้วยซ้ำ ไม่สนใจกับเสื้อผ้าที่ใส่หรือที่หลับที่นอน อาศัยน้ำจากคลองเบื้องหลังอุปโภคหากแต่คงไม่สามารถบริโภคได้ นี่เป็นอีกแง่มุมหนึ่งของเมืองกรุงที่จากหลังเป็นน้ำเน่าเสียสะท้อนภาพความแออัดด้านบน เบื้องหน้าสะท้อนคุณภาพชีวิตของคนอีกชนชั้นหนึ่งที่อาศัยเมืองหลวงเป็นที่ทำมาหากินและอาศัยอยู่ การถ่ายภาพมุกดเพื่อต้องการสะท้อนให้เห็นฉากเงาสะท้อนด้านหลังแต่กลับกลายเป็นว่าทำให้ภาพนี้ เหมือนบุคคลในภาพถูกมองจากมุมสูงให้ความรู้สึกเหมือนโดนรังเกียจ ดูถูก ซึ่งอาจจะไปสะท้อนกับภาพที่มองจากสายตาของคนทั่วไปที่มองลงมาซึ่งผู้ที่มีฐานะต่ำต้อยกว่าตนเอง

สรุปแล้วภาพทั้งสองนี้ต้องการสื่อออกมาให้เห็นถึงความขัดแย้งระหว่างช่วงวัยของบุคคล ในภาพซึ่งควรจะต้องเป็นผู้ที่อยู่ในภาวะสงบและนิ่ง แต่หากว่าอารมณ์เช่นนั้นไม่สามารถหาได้ในภาพนี้ สายตาในภาพแรกบ่งบอกถึงความกร้านโลกไม่สงบนิ่งไปตามวัย บวกกับการแสดงออกในรูปแบบที่สองสามารถทำให้ผู้ชมรู้สึกถึงอารมณ์ขัดแย้ง และสับสนกับสิ่งที่เห็น



ภาพที่ 3.39 วิเคราะห์ภาพชุด “ผิวดัดส่วน”

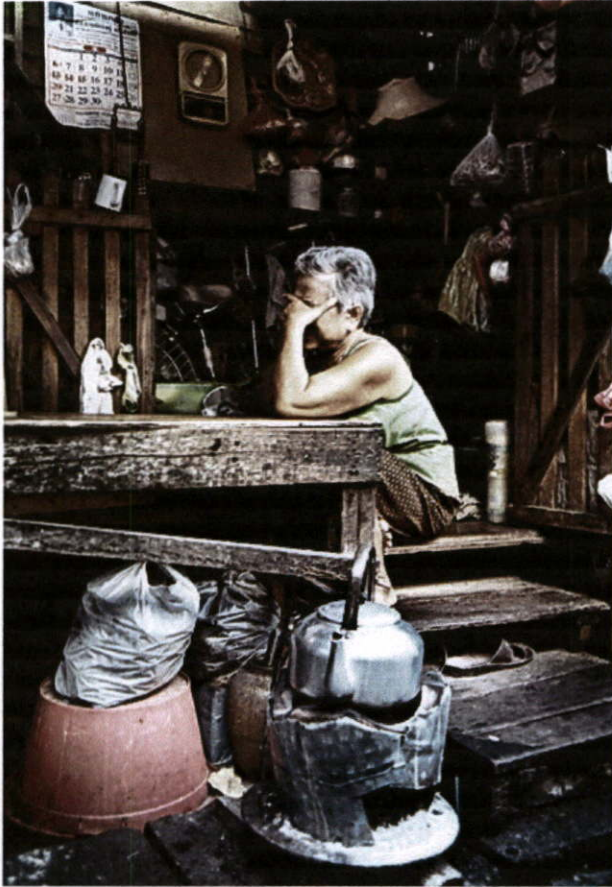
ข้าพเจ้าพบเด็กสาวคนนี้อยู่ด้วยกันกับคุณยายคนแรก แต่ไม่สามารถหาได้ถึงความสัมพันธ์ของคนทั้งสอง เธอพูดไม่ได้และมีสติที่ไม่สมบูรณ์เท่าไรนัก แต่เธอพยายามโพสท่าให้ถ่ายภาพตลอดเวลา ถึงจะมีสติที่ไม่สมบูรณ์แต่อย่างไรก็ตามเธอยังคงมีสัญชาตญาณในความเป็นผู้หญิงอยู่ดี สายตาเธอดูค่อนข้างที่จะเรียบเฉยไม่แสดงอารมณ์อะไรออกมามากนัก หรือหากไม่เธอก็อาจที่จะไม่รู้วิธีที่จะแสดงมันออกมา นอกจากจะมีสติและอารมณ์ที่ไม่ค่อยสมบูรณ์แล้ว ที่สำคัญก็คือรูปร่างหน้าตาของเธอทั้งหมดดูเหมือนไม่มีอะไรสมบูรณ์เลยซักอย่าง ดูแล้วสร้างความรู้สึกที่น่าสมเพช และเวทนาอยู่ข้างใน โดยเฉพาะรอยยิ้มบนหน้านั้นที่สะท้อนกับลายการ์ตูนบนเสื้อของเธอ สามารถสร้างความน่าขันและกระทบกระเทือนใจไปได้พร้อมๆกัน สายตาเธอมุ่งตรงไปยังกล้องด้วยความยินดี แต่กระตุนผู้ชมให้รู้สึกกระอักกระอ่วนในความเป็นจริงของชีวิต



ภาพที่ 3.40 วิเคราะห์ภาพ “ท่ามกลางกองปัญหา”

นี่เป็นภาพในลักษณะแบบ snap-shot¹ ภาพหนึ่งที่ประสบความสำเร็จในการถ่ายเพราะสามารถที่จะจับอารมณ์ของบุคคลในภาพได้อย่างเยี่ยมยอด คุณป้าคนนี้เธอจับจองพื้นที่เล็กๆหน้าตึกแถวเพื่อเปิดเป็นร้านขายเสื้อผ้า รอบกายเธอกองสุมไปด้วยสินค้าต่างๆตามแต่ที่เธอคิดว่าน่าจะดึงดูดลูกค้าให้มาซื้อได้ มีการจัดวางอย่างไม่เป็นระเบียบ โดยเฉพาะเสื้อผ้าด้านหลังเธอซึ่งอาจจะเรียกได้ว่ามีสำหรับบุคคลทุกเพศทุกวัย แต่หากมองไปยังศูนย์กลางของภาพจะพบกับบุคคลที่แสดงอารมณ์เหม่อลอย ลักษณะสายตาที่มองลงต่ำอย่างไร้จุดหมายแล้วชวนหดหู่ หมกคลุมความมุ่งหวังในชีวิต สังกัดได้จากการแสดงออกทางมือทั้งสองข้างบ่งบอกถึงการครุ่นคิด ต้องการปล่อยวางแต่หากยังต้องดิ้นรนต่อสู้ชีวิตไปต่อ เปรียบกับการหาทางออกไม่ได้ต้องนั่งอยู่ท่ามกลางกองปัญหาที่กองสุมอยู่ทุกวันๆ ซึ่งสิ่งที่คนระดับล่างของกรุงเทพมหานครประสบกันมากก็คือ ภาระหนี้สิน อันมีสาเหตุใหญ่มาจากการต้องการอุปโภคบริโภคให้ทันกันตามกระแสสังคม แต่กลับต้องมาแบกรับภาระหนี้อันยากที่จะปลดปล่อย

¹ ลักษณะการถ่ายภาพแบบฉับพลันในเสี้ยววินาที เหมือนการสุ่มเพื่อถ่ายภาพ ไม่เจาะจง



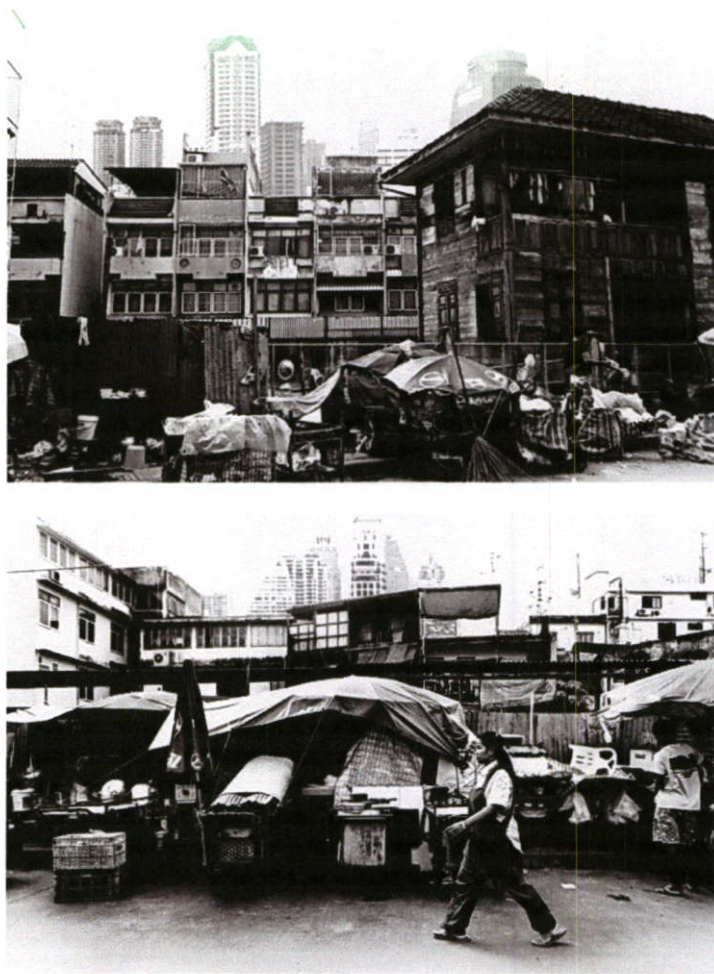
ภาพที่ 3.41 วิเคราะห์ภาพ “กลุ่มโวย...”

ภาพนี้เน้นการใช้สภาพแวดล้อมบอกเล่าเรื่องราวในภาพ รวมทั้งอากัปกริยาของคุณป้าในภาพที่บ่งบอกถึงความ “กลุ่ม” อย่างมาก เธอเล่าว่ามีคนจะมาเผาไล่ที่ตรงนี้หลายครั้ง ทำให้ต้องหวาดระแวงตลอดเวลา พื้นที่นี้เป็นช่องว่างแคบๆระหว่างตึกสองตึกเท่านั้น แต่หากว่ามีผู้คนจำนวนหนึ่งมาอาศัยกำแพงของตึกทั้งสองสร้างเป็นหลังคาพอกันแดดกันฝนได้ ต่างคนต่างจับจองพื้นที่เพียงไม่กี่ตารางเมตรค่อยๆสร้างค่อยๆต่อเติม อยู่กันจนกลายเป็นชุมชนย่อยๆอีกหนึ่งชุมชน มองเห็นถึงคุณภาพชีวิตที่แย่ และการสาธารณสุขที่ไม่ต้องกล่าวถึง และอยู่ด้วยความหวาดระแวงทั้งต่อคนแปลกหรือแม้แต่คนบ้านใกล้เรือนเคียงด้วยตนเอง



ภาพที่ 3.42 วิเคราะห์ภาพ “เฮ้อ...ชีวิต”

ภาพนี้แสดงถึงภาวะว่างงานของบุคคลช่วงอายุในระดับกลางคน ซึ่งมักจะประสบปัญหาในการหางานทำ เป็นช่วงวัยที่เริ่มมีการเสื่อมสมรรถภาพทางร่างกายและการที่ไม่มีรายได้เข้ามาเป็นเรื่องที่ต้องทุกข์ใจอย่างมาก เพราะค่าใช้จ่ายในเรื่องต่างๆ ที่สูงขึ้นๆ ในปัจจุบัน ตามภาพคุณป้ามีอาชีพรับจ้างทั่วไป เธอเล่าให้ฟังว่าการอยู่เฉยๆ ในช่วงไม่มีงานแบบนี้รู้สึกแย่กับตัวเองมาก



ภาพที่ 3.43 วิเคราะห์ภาพ“ความเป็นอยู่ต่างระดับ 1,2”

ภาพ “ความเป็นอยู่ต่างระดับ” ทั้งสองภาพนี้ต้องการจะนำเสนอเพื่อเป็นการเสียดสีสังคมเมืองที่ใช้ปัจจัยภายนอกแบ่งชั้นวรรณะทางสังคม สะท้อนปัญหาในเรื่องที่อยู่อาศัย บ่งบอกว่าผู้คนที่อาศัยอยู่ในเมืองหลวงล้วนแต่ต้องดิ้นรนเพื่อถีบตัวเองให้ขึ้นสู่ที่สูง ให้มีความเป็นอยู่ที่ดี ส่วนผู้ที่ไร้สมรรถภาพก็ต้องจำใจต้องยอมรับสภาพความเป็นอยู่ในระดับล่าง อาจจะเปรียบได้ว่าพื้นที่ส่วนดีถูกจับจองหมดแล้ว และพวกเขาต้องจำใจอยู่ในส่วนที่เป็นส่วนเกิน อยู่เป็นส่วนเกินของสังคม

จากภาพต้องการจะจำแนกถึงลักษณะที่อยู่อาศัยในสามระดับคือ ถ้าหากมองไปยังฉากเบื้องหลังแล้วจะเห็นเป็นภาพของตึกสูงแออัดกัน ส่วนตรงกลางเป็นประเภทอาคารตึกแถวของผู้คนในอีกระดับ ในขณะที่ฉากหน้าเป็นพื้นที่ของคนระดับล่าง เป็นที่อยู่อาศัยที่สร้างอย่างไม่มีแบบแผน ไม่มีการออกแบบ ไม่มีการเลือกวัสดุ เลือกสไตล์ แต่หากมองโดยรวมไม่ว่าจะเป็นสิ่งก่อสร้างระดับไหนจากในภาพ ล้วนแต่แออัดและเบียดเสียด ดูแล้วประหนึ่งว่าสิ่งปลูกสร้างทั้งหลายต่างพยายามที่จะดันตัวเองให้ขึ้นสู่จุดที่สูงกว่าทั้งสิ้น



ภาพที่ 3.44 วิเคราะห์ภาพ “บ้านนี้สุขสันต์”

ภาพนี้ต้องการแสดงให้เห็นถึงสภาพความเป็นอยู่จริงๆ ของบุคคลในระดับล่างของเมืองหลวง คุณชายในภาพหาเช้ากินค่ำด้วยการเงินรูดขายอาหารอย่างง่ายๆ และอยู่อาศัยในสิ่งปลูกสร้างที่สร้างขึ้นเอง โดยใช้รั้วสังกะสีที่กั้นคลองระบายน้ำด้านหลังไม่ให้ดูจาดตาเป็นฝาผนังด้านหนึ่ง มีผ้าใบเป็นหลังคาและพื้นบ้านที่เห็นนี้ก็คือน้ำที่ตัวเอง แต่ถึงอย่างนั้นบ้านนี้ก็ยังมีเครื่องใช้ไฟฟ้าอยู่หลายประเภท เช่น พัดลมหรือ โทรทัศน์ นับว่าต่อไฟฟ้ามาจากเพื่อนบ้านริมคลองเหมือนกัน “ป้าก็นอนกันอยู่ตรงนี้แหละ หาเช้ากินค่ำไปวันๆ ถ้าบวคหน้อยก็ตอนฝนตกก็บักลัวคนมาเผาไล่ที่แค่นั้นเอง” นี่เป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นว่าฉากหน้าของเมืองหลวงอันศิวิไลซ์ยังคงมีผู้คนอีกกลุ่มหนึ่งอาศัยจุดอับของเมืองดำเนินชีวิตอยู่อีกมากมาย



ภาพที่ 3.45 วิเคราะห์ภาพ “หาดังค์”

ข้าพเจ้าแอบติดตามคุณป้าคนนี้มาซักพักนึงแล้ว เห็นเธอแบกหามสัมภาระมากมายกับการแต่งกายที่สะอาดตาเดินแว่วคีย์ถึงขยะเพื่อหาขวดและเศษอาหารที่คนเอามาทิ้ง ก่อนที่จะมาหยุดพักริมทางเท้าเพื่อมองหาเศษเงินที่คาดว่าจะมีหลงเหลืออยู่บ้างในกระเป๋า เมื่อสังเกตน่าจะคาดเดาได้ว่าสัมภาระที่เห็นน่าจะเป็นทรัพย์สินสมบัติทั้งหมดที่เธอมีอยู่ตอนนี้ และอีกส่วนหนึ่งเป็นขยะรีไซเคิลที่เอาไปแลกเป็นเงินได้ นี่คือความเป็นจริงของผู้ไร้บ้านในกรุงเทพ คำไหนนอนนั้น และ หาเช้ากินค่ำ



ภาพที่ 3.46 วิเคราะห์ภาพ “แข่งหน้า”

นี่เป็นภาพเชิงสัญลักษณ์ที่ต้องการจะสื่อถึงการแข่งขันและความเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี ที่แลกด้วยทรัพยากรธรรมชาติ



ภาพที่ 3.47 วิเคราะห์ภาพ “หมิ่นเหม่”

ภาพนี้ต้องการจะสื่อถึงภาวะความแออัดในสังคมเมือง ปริมาณความหนาแน่นของประชากรต่อพื้นที่ของที่นี่ทำให้ที่อยู่อาศัยมีอย่างจำกัด ในขณะที่ผู้คนกำลังหลังไหลมาเรื่อยๆ จนไม่มีพื้นที่ แม้แต่จะวางเฟอร์นิเจอร์บางชิ้นไว้ในบ้าน



ภาพที่ 3.48 วิเคราะห์ภาพ “กระเสือกกระสน”

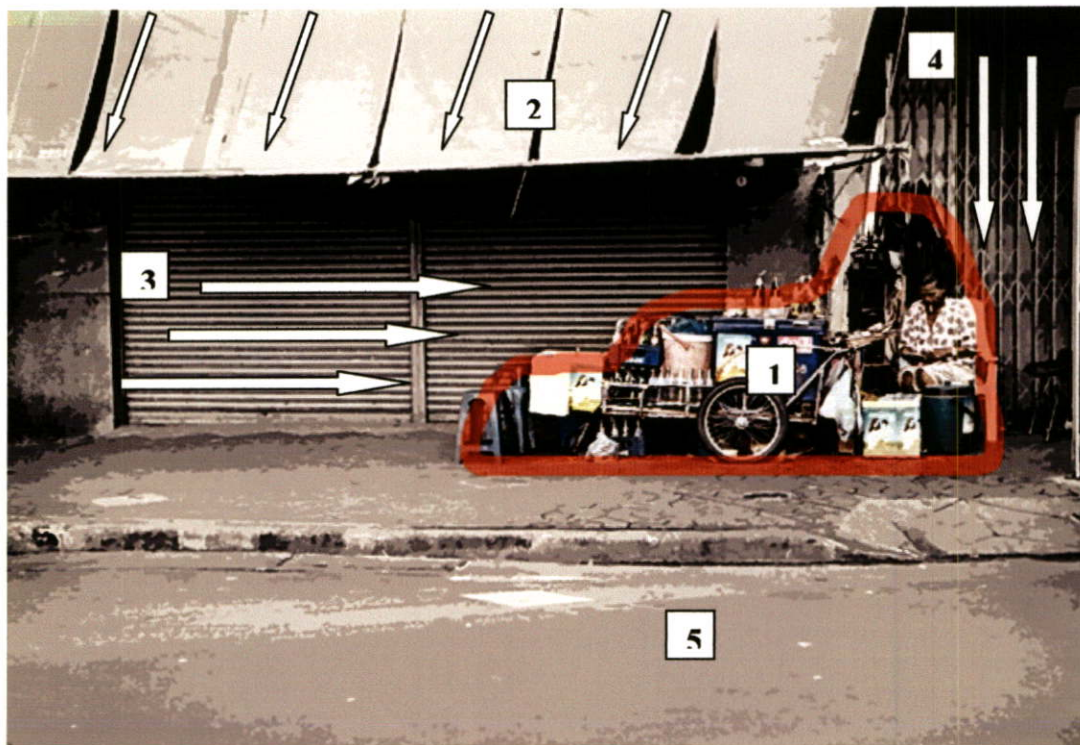
ภาพนี้ต้องการที่จะใช้การคืนรนในพื้นที่อันแออัดเสียดเพื่อเอาตัวรอด เพื่อไปยังที่ที่คิดว่าดีกว่าของสัตว์ เปรียบได้กับคนเมืองที่ต้องกระเสือกกระสนเพื่อสิ่งที่ดีกว่าเช่นกัน



ภาพที่ 3.49 วิเคราะห์ภาพ “พื้นที่ติดประกาศ”

เราสามารถพบประกาศรับสมัครงานได้ทั่วไปในกรุงเทพฯ สื่อให้เห็นว่าทำไมผู้คนถึงได้หลังไหลกันมาที่นี่

4.3 วิเคราะห์องค์ประกอบในภาพถ่าย



ภาพที่ 3.50 วิเคราะห์ผลงานกับองค์ประกอบ

จากภาพ “รถลูกค้า” ภาพนี้มีการจัดวางองค์ประกอบให้ Subject (1) อยู่เฉียงไปทางขวาของภาพโดยทิ้งที่ว่างเป็นพื้นที่กว้างเพื่อให้ Subject ดูโดดเด่นและอ้างว้างตรงกับความหมายที่ต้องการจะสื่อ ส่วนที่โดดเด่นในภาพนี้อีกอย่างหนึ่งก็คือการใช้ลักษณะของเส้นจากสิ่งก่อสร้างที่เรียงตัวกันเป็น pattern (2),(3),(4) มาสร้างความน่าสนใจให้ภาพดูไม่น่าเบื่อแต่ยังไม่แย่งจุดเด่นในภาพไป ในส่วนของถนน (5) มีการเข้ารอจังหวะที่ไม่มีรถและผู้คนสัญจรเดินผ่านถ่ายภาพอย่างรวดเร็ว เพื่อให้เหลือ Subject (1) ที่เป็นจุดเด่นจริงๆ

4.4 ผลงานทั้งหมด

4.4.1 การดิ้นรนในสังคมกับที่อยู่อาศัย



ความเป็นอยู่ต่างระดับ # 1 : ถนนดินสอ , 2550

กรุงเทพมหานคร

ภาพผลงาน Struggle in Society # 1



ความเป็นอยู่ต่างระดับ # 2 : ถนนดินสอ , 2550
กรุงเทพมหานคร



บ้านนี้สุขสันต์ : ย่านถนนดินสอ , 2550
กรุงเทพมหานคร



ห้องนอน # 1 : ย่านถนนดินสอ , 2551

กรุงเทพมหานคร

ภาพผลงาน Struggle in Society # 4



ห้องนอน # 2 : ย่านถนนดินสอ , 2551

กรุงเทพมหานคร

ภาพผลงาน Struggle in Society # 5

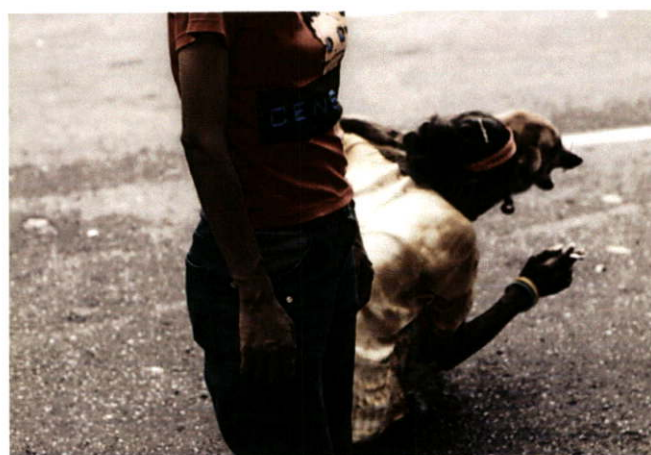


เจดียงหน้าบ้าน : ชุมชนหัวตะเข้ , 2551

กรุงเทพมหานคร

ภาพผลงาน Struggle in Society # 6

4.4.2 ภาพชุดชีวิตกับการดิ้นรน



พิกัดสถานที่ : คลองหลอด , 2551

กรุงเทพมหานคร

ภาพผลงาน Struggle in Society # 7

4.4.3 หลากหลายอารมณ์กับการคืนรน



เฮ้อ...ชีวิต : ชุมชนหัวตะเข้ , 2551

กรุงเทพมหานคร



สนามเด็กเล่นของหนู : ย่านถนนดินสอ , 2551

กรุงเทพมหานคร

ภาพผลงาน Struggle in Society # 9



กลุ่มวัย... : ชุมชนแออัดริมคลองหลอด , 2551
กรุงเทพมหานคร



ท่ามกลางกองปัญหา : หัวตะเข้ , 2551

กรุงเทพมหานคร

4.4.4 หาเช้ากินค่ำ



รถตุ๊กค้า : คลองหลอด , 2551

กรุงเทพมหานคร



ระวาง : คลองหลอด ,2551

กรุงเทพมหานคร

พื่อนคล้ายริมคลอง : คลองหลอด ,2551

กรุงเทพมหานคร



(ไม่มีชื่อ) , ชุมชนหัวตะเข้ , 2551
กรุงเทพมหานคร

(ไม่มีชื่อ) , ชุมชนหัวตะเข้ , 2551
กรุงเทพมหานคร



หาดังค์ : ย่านสำเพ็ง , 2550

กรุงเทพมหานคร

สนทนา : ตลาดนัดจตุจักร , 2550

กรุงเทพมหานคร



ทำปลา : ชุมชนหัวตะเข้ , 2551

กรุงเทพมหานคร

4.4.5 สัญลักษณ์ของการดิ้นรนในสังคมเมือง



Parking : ย่านเสาชิงช้า , 2550

กรุงเทพมหานคร



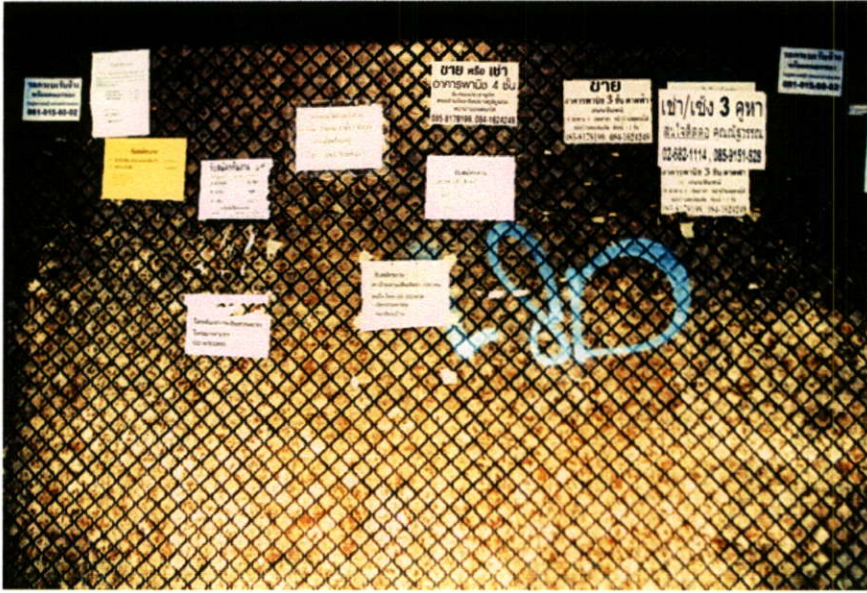
แขงหน้า : ย่านมหาวิทยาลัยรังสิต , 2550
กรุงเทพมหานคร

กระเสือก...กระสน : ตลาดหัวตะเข้ , 2551
กรุงเทพมหานคร

ภาพผลงาน Struggle in Society # 21,22



หมิ่นเหม่ : ชุมชนหัวตะเข้ , 2551
กรุงเทพมหานคร



พื้นที่ติดประกาศ : บางรัก , 2550
กรุงเทพมหานคร

“เซ็ง” : เขาวราช , 2550
กรุงเทพมหานคร

ภาพผลงาน Struggle in Society # 24,25

บทที่ 5

สรุปผลงานสร้างสรรค์และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการสร้างสรรค์

จากงานชุดนี้ทำให้ข้าพเจ้าพบเห็นถึงความเป็นทุกข์ของผู้คนที่มืออยู่ทั่วไป ความหวาดระแวง การกระเสือกกระสนเพื่อให้พ้นต่อความยากจนและเพื่อให้ทันต่อการเจริญเติบโตของเทคโนโลยี ซึ่งมีได้เกิดขึ้นเพียงแค่ว่ากับคนระดับล่าง แต่มีอยู่ในคนทุกคน ที่เด่นชัดก็คือในเรื่องที่อยู่อาศัยที่ไม่เหมาะสมกับประชากร ไม่ถูกสุขลักษณะและมาตรฐาน รูปแบบการหาเลี้ยงชีพที่ก่อปัญหาแก่สังคม หรือบางครั้งก็เกิดจากการดูแลและจัดระเบียบได้ไม่เหมาะสมและไม่ถูกจุดของรัฐบาล ทำให้เห็นถึงความจริงในสังคมเมือง ความจริงของผู้คน ว่าอะไรกันแน่ที่จำเป็นต่อชีวิต ปัจจัยภายนอก หรือปัจจัยภายใน

สิ่งที่ปรากฏในงานชุดนี้คือ การที่ทำอะไรจึงสามารถเชื่อมโยงงานภาพถ่ายในเชิงสารคดีกับงานภาพถ่ายเชิงศิลป์เข้าด้วยกันได้ เมื่อข้าพเจ้าได้ทำการศึกษาและวิเคราะห์ความเป็นมาของงานทั้งสองด้านแล้วพบว่า งานสารคดีจะเปรียบได้เสมือนกับการเป็นประจักษ์พยานต่อเหตุการณ์ทุกอย่างที่เกิดขึ้น เป็นชั้นหลักฐานหนึ่งที่ต้องได้มาตั้งแต่สมัยแรกเริ่มของภาพถ่ายในด้านนี้ ภาพถ่ายสารคดีจะไม่บิดเบือนความจริง แต่นั่นก็ทำให้งานในด้านนี้เกิดความสับสนไประหว่าง ความเป็นงานศิลป์หรือการเป็นแค่สิ่งบันทึกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเท่านั้น แต่ในแง่ของศิลปะภาพถ่ายเชิงสารคดียังขาดการเติมแต่ง หากเนื่องด้วยพันธะที่ว่า งานภาพถ่ายสารคดีไม่สามารถบิดเบือนความจริงได้ แต่ในความเป็นศิลปะ โดยมากศิลปินต้องการที่จะให้ผู้ชมงาน ได้สัมผัสถึงอารมณ์ที่ต้องการสื่อ ดังนั้นงานชุดนี้ของภาพเจ้าจึงไม่อาจเรียกได้ว่าเป็นภาพถ่ายสารคดีอย่างเต็มตัว เพราะข้าพเจ้าได้มีการใส่อารมณ์และเติมแต่งความคิดเข้าไปด้วย จึงเป็นการผสมผสานกันทั้งสองด้าน แต่ผลที่ข้าพเจ้าต้องการก็คือ ต้องการให้ผู้ชมงานรับทราบถึงความเป็นจริงในประเด็นเรื่อง การดิ้นรนในเมืองหลวง เนื้อหาในงานทั้งหมดคือความเป็นจริงที่พบได้ตามส่วนของเมืองหลวงโดยทั่วไป บันทึกภาพบุคคลและอารมณ์ในสถานที่จริงๆ แต่หากเพียงแค่การแสดงออกเท่านั้นที่ต้องมีการเสริมแต่งเพื่อเพิ่มคุณค่าทางศิลปะ และหวังว่างานชุดนี้จะสื่อได้ถึงภาวะบางอย่างอันไม่น่าอภิมรณะของเมืองหลวง สะท้อนปัญหาทางด้านความเป็นอยู่ และทางด้านจิตใจของผู้คนให้เข้าถึงได้ และอาจจะเป็นการช่วยเปลี่ยนแปลงสังคมให้ดียิ่งขึ้น

5.2 ข้อเสนอแนะ

โดยมากผู้คนที่อาศัยในชุมชนแออัดมักจะไม่ไว้คนแปลกหน้าเท่าไรนัก เราควรที่จะเข้าไปทำการพูดคุยกับเขาด้วยท่าทางที่เป็นมิตรและจริงใจ การทำตัวให้กลมกลืนจะทำให้การเข้าถึงง่ายขึ้น แต่ถึงกระนั้นก็ยังต้องระมัดระวังในด้านสวัสดิภาพของตัวเองด้วย เพราะกรุงเทพฯยังคงเป็นที่ที่ไม่ปลอดภัยนัก และการเตรียมตัวออกไปถ่ายภาพแต่ละครั้งนั้นต้องมีความพร้อมทั้งทางด้านร่างกายและอุปกรณ์ เพราะบางครั้งเราจะเจอสิ่งที่น่าสนใจโดยไม่คาดคิดเสมอ

ช่วงเวลาก็เป็นสิ่งสำคัญในการออกไปถ่ายภาพแต่ละครั้ง ความน่าสนใจของแต่ละสถานที่ก็ไม่เหมือนกันในแต่ละช่วงเวลา โดยมากผู้คนมักจะรู้สึกเหนื่อยล้าในช่วงกลางวันและช่วงบ่าย และเราอาจจะไม่จำเป็นต้องเข้าไปพูดคุยกับทุกคน แต่บางครั้งการจับช่วงอารมณ์ที่เป็นธรรมชาติจะสามารถเข้าถึงอารมณ์ได้มาก แต่บางครั้งก็ต้องอาศัยอุปกรณ์ที่ดีและมีคุณภาพ

บางครั้งการใช้ฟิล์มในการถ่ายภาพจะให้สีสันที่มีความพิเศษบางอย่าง จึงมีการหยิบมาใช้บ้างผสมกันไปกับกล้องดิจิทัล แต่อุปกรณ์ไม่ใช่ปัจจัยหลักสำคัญพื้นฐานถ่ายภาพ กล้องที่ดีที่สุดสำหรับตัวเราก็คือ กล้องที่เราสามารถใช้งานได้คุ้นเคยกับมัน แต่ความยากง่ายจะอยู่ที่การจับภาพให้ได้อารมณ์ มีความหมาย และสวยงามตามองค์ประกอบทางศิลปะมากกว่า เหมือนที่ Edward Weston กล่าวเอาไว้ว่า

The Photographer's most important and likewise most difficult task is not learning to manage his camera, It's learning to see photographically—that is, learning to see his subject matter in terms of the capacities of his tools and processes, so that he can instantaneously translate the elements and values in a scene before him into photograph he want to make.²

และการออกไปถ่ายภาพในแต่ละครั้งจะไม่มีคามหมายเลยถ้าหาก ณ ตอนนั้นใจเรายังไม่พร้อมที่จะออกไปเผชิญกับมัน.

²

The Aditors of TIME-LIFE BOOKS. 1971. The Art of Photography. Canada : TIME LIFE BOOK. Page 16

เอกสารอ้างอิง

- Museum Ludwig Cologne. 2005. **20Th Century Photography**. China : TASCHEN
- Reuel Golden. 2005. **WITNESS The World's Greatest News Photographers**. Dubai : SEVENOAKS
- Susan Bright. 2006. **Art Photography Now**. China : Thames & Hudson
- The Aditors of TIME-LIFE BOOKS. 1971. **The Art of Photography**. Canada : TIME LIFE BOOK.
- The Editors of Life. 2004. **The Greatest Life Photographer**. China : Thames & Hudson

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ มนพีรา สุขเกษม

เกิด 4 พฤษภาคม 2526

ที่อยู่ 440/5 ม.1 ต.มะเร็ด อ.เกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี 84310

โทร. 089-450-0895 อีเมล Prussian_blue_@hotmail.com

- การศึกษา
- โรงเรียนเซนต์โยเซฟเกาะสมุย
 - โรงเรียนสุราษฎร์ธานี
 - ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาการถ่ายภาพ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
 - ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาทัศนศิลป์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

การแสดงผลงาน

- ร่วมแสดงนิทรรศการภาพถ่าย column ครั้งที่ 1 ณ About Café
- ร่วมแสดงนิทรรศการภาพถ่าย column ครั้งที่ 2 ณ Play Ground ทองหล่อ
- ร่วมแสดงนิทรรศการภาพถ่าย “หนึ่งศตวรรษแห่งแสงและเงา” ณ I-gallery (IQ lab สาขาเพชรบุรี)
- ร่วมแสดงผลงานภาพถ่าย “See All Scene” ณ เอสพานาด
- ร่วมแสดงผลงานภาพถ่าย นิทรรศการชนบทศึกษาวิถีชุมชนไทยพวน-ไทยยวน สุโขทัย ณ ออน อาร์ต แกลลอรี่
- ร่วมแสดงนิทรรศการภาพถ่าย “วิกฤตน้ำ วิกฤตชีวิต” ณ CentralWorld

เกียรติประวัติ

- รางวัลชนะเลิศภาพยนตร์สารคดี ททท. “ไทยเที่ยวไทย หัวใจสีเขียว”
- เกียรติบัตรนักศึกษาดีเด่น สาขาพัฒนาอาชีพ ศิลปวัฒนธรรม

